

*Пам'яті Раїси Олександрівни Климової (Фурманенко) –
моєї незабутньої дружини присвячую...*

Олександр
КЛІМОВ

Відлу́ння
Струн
душі

поезія, сатира, гумор

Суми
Видавництво «Ярославна»
2016

УДК 82-94 (477. 52)
ББК 84 (4 Укр – 4 Сум) 6-49
К 51

Климов О.В.

К 51 Відлуння струн душі: поезія, сатира, гумор. Літературно-художнє видання. Суми. 2016. – 218 с.

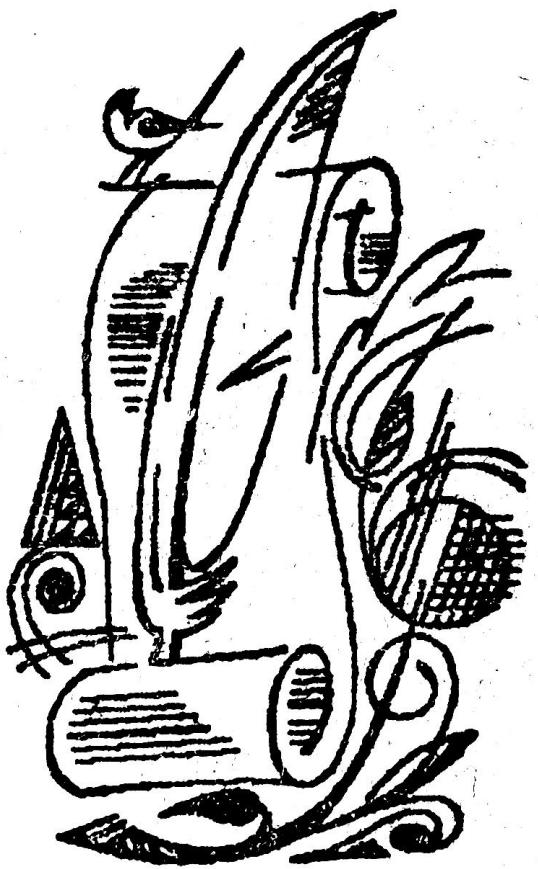
ISBN 978-966-7538-26-2

«Відлуння струн душі» – п'ята книга Олександра Климова, члена Національної спілки журналістів України, автора трилогії «На берегах шести річок», поетичної збірки «У вільну хвилину». Нове видання (допрацьована і доповнена збірка «У вільну хвилину) яскраво передає відчуття автора. Життя відтворено у спектрі його проблем. Автор висловлює своє бачення сьогодення, дає оцінку окремим явищам. Книга розрахована на широке коло читачів.

УДК 82-94 (477. 52)
ББК 84 (4 Укр – 4 Сум) 6-49

ISBN 978-966-7538-26-2

© Климов О.В., 2016
© Видавництво «Ярославна», 2016

Поезія

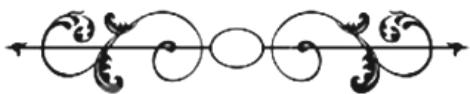
Відлуння струн душі

Роки злетіли, як молоко з каструлі,
Від зайвого, надмірного вогню,
Як з дерев листя після дощу і бурі,
А я – ніяк того ще не збагну.

Лише у пам'яті окреме бережуть,
Роки, роки... Вони спливають.
Відлунням споминів в душі нашій живуть
І до минулого нас повертають.

Струни ще грають, линуть і п'янить,
Спогадами в пам'яті лунають,
Про минуле усе бажають передать,
Те, що пам'ять зберігає.

Відлуння того, що давно було,
Вилилося у написані мною вірші,
Про те що є, й про те – що вже пройшло.
Писав я із натхненням, відуші.

Мое село

Пісня

Село, неподалік ріки Росі,
На березі Таргану розгорнулось,
Закохані з дитинства в нього всі,
Воно до нас, як мати пригорнулось.

Надросівка – омріяне село,
Краплина неосяжної Вкраїни,
У серце, в душу кожному вросло,
На вічну пам'ять кожної родини.

Село мое, як провідна зоря,
Взірець добра, наснаги і сумління,
Тут народився автор «Букваря»,
Йому завдячні щиро покоління.

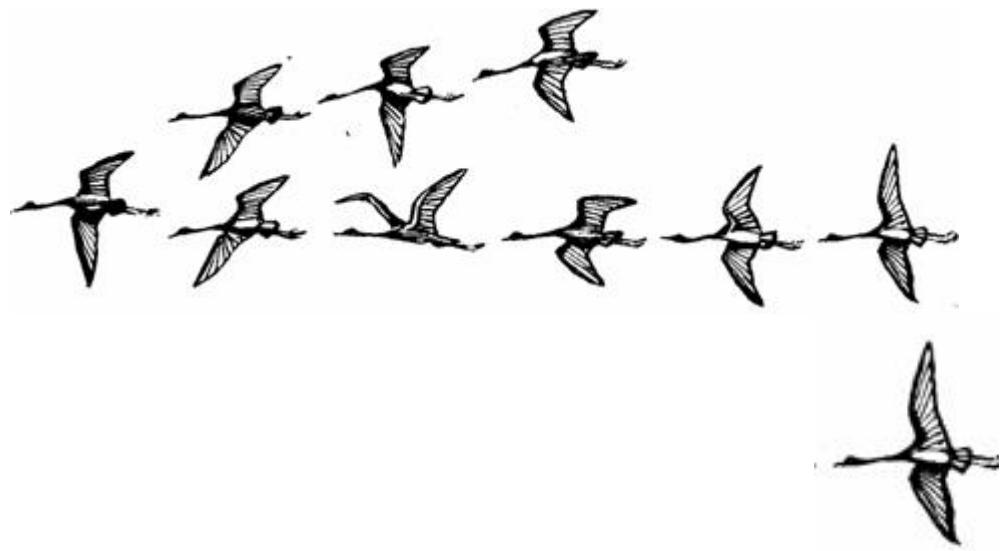
Надросівка – омріяне село,
Краплина неосяжної Вкраїни,
У серце, в душу кожному вросло,
На вічну пам'ять кожної родини.

Село чарівне і неповторне,
Надросівка моя – немов перлина,
Серцем вас обійме і пригорне,
Й зустріне вас, як рідна мати сина.

Надросівка – омріяне село,
Краплина неосяжної Вкраїни,
У серце, в душу кожному вросло,
На вічну пам'ять кожної родини.

Додаток: ноти стор.211

А літа мої вдаль відлетіли

А літа мої вдаль відлетіли,
Полишили здоров'я й надії.
І на старість, на згадку лишили
Спогади й мрій.

Ще несе свої води в Дніпро
Тихоплинна і древня Рось,
Не здійснилися мрії...
Не збулось ...

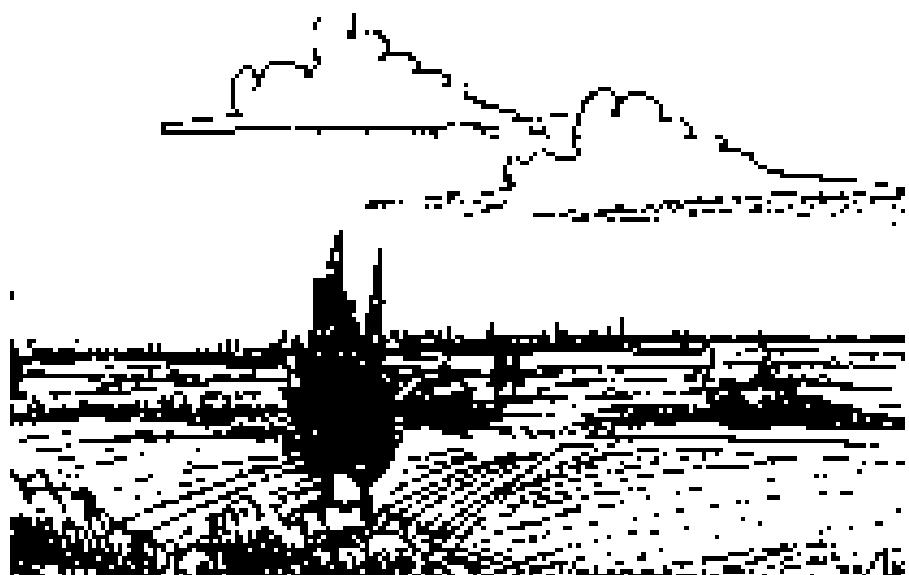
Наша земля

Живемо на землі ми славній,
На рідній на землі, прадавній,
На нашій, споконвіку древній,
У мирні дні, в роки бурені.

У барви всі заквітчаній,
У красі ще не дописаній,
Ми в ній зачаровані,
Богом нам дарованій.

Наша мова солов'їна.
Ні! Ми не станем на коліна,
Ми переможем неодмінно,
Ми – не окраїна, ми – Україна!

Прошу, Всешишній, відведи
Від новозрілої орди,
Спаси, помилуй...
І прости...

Ні, не забув

Ні, не забув, що син я селянина,
Що виріс і трудився на землі,
Я щось зробив для неї як людина
Бо працював постійно на селі.

Я – селянин, і цим пишаюсь,
Немало сил доклав я до землі,
Ніколи я у тім не каюсь,
Що мав від того мозолі...

Селянська доля, в ній натхнення.
Не кожен все це зрозуміє.
Селянин – тому наймення –
Землю, хто любити вміє.

Земля жива – всім би збагнути,—
Все пам`ятає до хвилини,
Її не можна обманути
Так, як обманюють людину.

Батьківський мій краю

Батьківський мій краю,
Іншого не знаю,
Бачу тебе часто
У своєму сні.
Тобі я співаю
Свої найдорожчі,
Серцем я співаю
Про тебе пісні.

Про Рось кришталеву,
І річку Тарганку,
Про шлях Ставищанський
І про Лису гору.
Про ліс, де високі
Росли в нім дуби,
Після дощу, раненько,
Збирав там гриби.

Батьківська хата

Купатись до ставу
Я щодня ходив,
Кошиком в Тарганці
Піскарів ловив.
Всі стежки-доріжки
Знав у кожному дворі,
Скрізь було доступно,
Сільській дітворі.

У лузі пас корову,
Колоски збирав,
У жнива солому
В полі скиртував.
Косу вмів клепати,
Сіно заготовляв,
Любив дрова рубати,
Батькам допомагав.

Криниця

Любив. Любив я землю,
До неї приrostав,
Навчався в школі й вузі –
Агрономом став.
Півсотні літ Сумщині
В роботі присвятив,
На другій батьківщині
Коріння я пустив.

Тепер часто сумую, –
Не вернеться все те,
Село своє люблю я,
Для мене це – святе.
Написав я книгу,
Багато пригадав,
Всім нашим односельцям
Шану я в ній віддав.

Багато у Таргані
Води з тих пір стекло,
Села того немає,
Яке колись було.
У серці тебе чую,
Рідний краю мій,
Батьківський мій краю,
Живи, квітуй, радій.

Моє дитинство

Моє дитинство – це війна,
Довготривала і страшна,
Голодна, боса, смертоносна,
І вижить то було непросто.
У домотканому вбранні,
В одному – в свято й будні дні,
Ми не соромились, що бідні,
Були ми дружні, немов рідні.

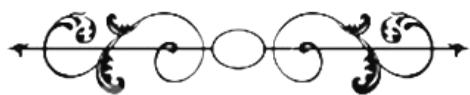

Жили надією щодня:
Скоро закінчиться війна.
Будемо жити під мирним небом,
І більше нічого нам не треба.
У літні, надспекотні дні,
За малооплатні трудодні,
Ходив босоніж по стерні,
Водив волів по борозні.
Ті покоління все зробили:
З руїн країну відродили,
У космос перші піднялися,
Відбудувати спромоглися.
В руках надійний мали щит,
Ми намагались жити краще,
І мир, і спокій зберегти.

Не плюй в криницю – її дід копав,
Вона дає цілющу воду,
Не думав він і не гадав,
Що тобі вона буде не в угоду.

Наше, своє – поглянь довкола,
А ми сьорбаєм кока-колу,
Джерельну воду не п’ємо,
Бо засмітили все навколо.

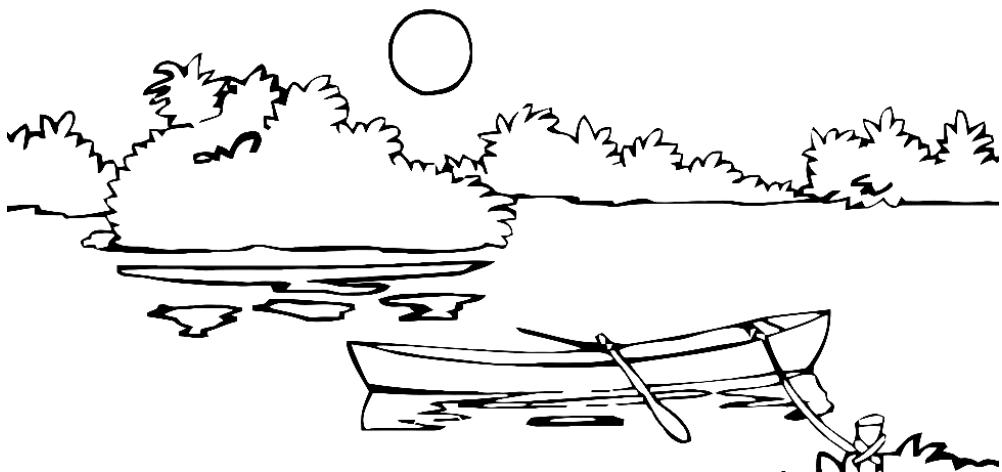
Ріка життя

Ріка життя пливе постійно,
А я – в фарватері її,
Стараюсь, мов і самостійно –
Не вистачає сил моїх.

Бувало, так тебе закрутить
І кине на гнилий пеньок,
Що важко інколи збагнути,
Як потім дати собі толк.

Таке життя – твоє, й мое,
Не так іде, як ми плануєм,
І щось таємне в ньому є,
Його не завжди ми відчуєм.

Старайся ти, чи не старайся,
Віз до коня сам не прийде,
І як же ти не примудряйся:
Додолу маслом бутерброд впаде.

Обірвані струни серця

*Серце сумує, не співає,
Воно найкраще відчуває,
Що поруч вже тебе немає...
Сумує серце, не співає...*

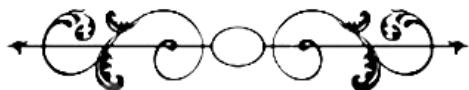

Райса Олександрівна Клімова

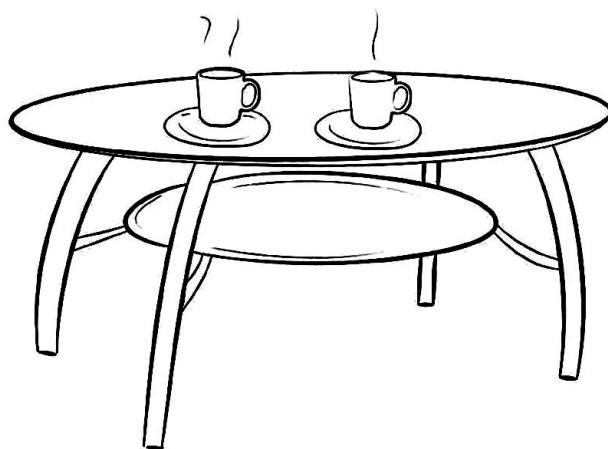
Сумує серце, не співає...

«—І не сходила, й не зносила,
Все для дітей я берегла», —
Так при житті ти говорила,
Такою ти завжди була.
Ти всіх любила, зігрівала
Теплом душі і свого серця,
Для нас усіх взірцем була,
Ти — щедрий смолоскип добра.
Жила для нас,
Про себе мало дбала,
Так несподівано пішла...
Сім'я лишилась затишку й тепла.
Серце сумує, не співає,
Воно найкраще відчуває,
Що поруч вже тебе немає...
Сумує серце, не співає...
Раною лишився спомин,
Куди не повернусь — твої сліди,
Ласкою гріє пам'яті промінь.
Що варті ми без сонця і води?

В моєму серці ти живеш

Мені без тебе дуже важко,
Очі закриваю рушником,
І не соромлюся, що плачу,
Добре, що ніхто не бачить.
Я розумію:
Чим допоможе плач?
Та втриматись ніяк не можу,
Важко тобі дивитися на це, – пробач.
Чую, ти кажеш: «Не хандри».
Терпів до певної пори.
Ти ж знаєш, я – не камінець,
Вривається терпець.
А час пливє сумною полосою,
В моєму серці ти живеш,
Я раджуся з тобою, як з живою,
Щоденно поруч мене йдеш.
Все думаю, надіюсь щохвилини,
Здалось було, затрималася десь,
Спішу додому, сподіваюсь...
Прийду... А ти мене не ждеш...

Не можу – бо тебе немає...

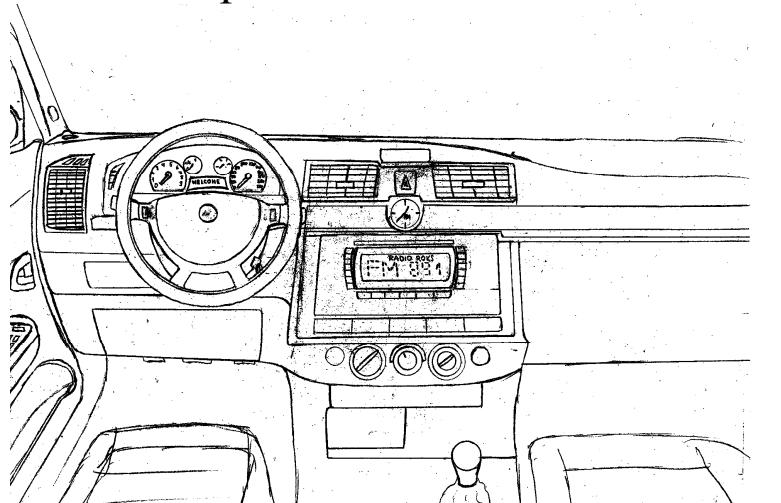
За кермом на село їду сам,
А поруч – твоя куртка голуба,
І палиця твоя тепер мені допомагає.
Все – як було, тільки тебе немає.

Рясно черешні квітнуть у садах,
Черемха білим цвітом грає,
Лелека прилетів – наш вірний птах,
Все – як було, тільки тебе немає.

У дворі – по-старому, не роблю обнов.
Півень на вигоні вже не співає.
Мурат у двір так і не прийшов,
Напевно знає, що тебе немає.

Вже скоро вечір, догоряє день.
І ніч прийде, вона мене лякає.
Не можу тут заночувати сам,
Не можу – бо тебе немає.

Лишаю з тогою село...
Сонце за обрієм сідає...
Дорога, поле, ліс, – все, як колись було,
Та за кермом я – сам, тебе немає.

Сон

Невже відчула, що мені
Нестерпно важко жити самотньо,
Мені явилась ти вві сні,
Немов прийшла додому в гості.

*Портрет дружини. 1995 р.
Картон, олія. 27 x 40. О.Климов*

І я тобі розповідаю:
Працюю, скільки є ще сил,
Щось там пишу, що пам'ятаю.
Стомився. Як я стомився...
Та як без тебе я страждаю...
Було, випив. Не в чарку наливав,
Так, відцідив із горла – в горло.
Чимало, певно, я надпив...
Думав: заллю своє я горе.
Розумію, пробач,
Тверезо треба жити.
Можу сказати будь-кому:
Горілкою горя не втопити,
Так можна втопитися самому.
А взятись за що, щоб туди не стягло?
І сил немає вже триматись...
Нестерпно, боляче, так ще не було –
Тобі про це я зізнаюсь.

* * *

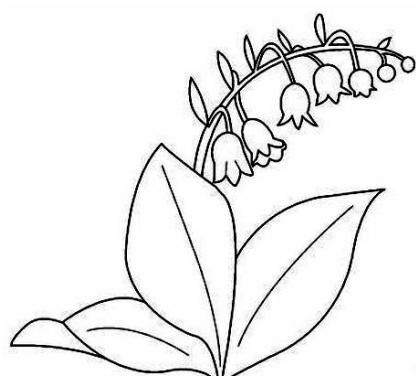

Великдень

Все зробив, як і годиться:
Поклав паску я на стіл,
Крашанки покрасив цибулинням,
Таких раніш красивих не було.

І столик рушником заслав.
Дивлюся у вікно. На небі сонце грає.
Святкують
Всі сусіди у дворі.

А я – один.
Один...
Тебе немає...

Не побажаю я нікому

Коли вулицею міста іду,
Майже щодня я бачу,
Як проходять двоє,
Тримаючись за руки.
І я по-доброму їм заздрю,
Але душою плачу.

Ось так могли б
Ходити я і ти.
Не зміг
Тебе я врятувати,
Прости мене,
За все мене прости,
Нелегко одному вік доживати.

Не побажаю
Я нікому
До днів таких
Дожити,
Щоб у стінах чотирьох
Самому –
Не було з ким поговорити.

Даруйте коханим квіти при житті

Твій День Народження сьогодні,
Його ми завжди відзначали,
В лютневий день, сніжний, холодний,
Тобі ми квіти дарували.

Які б там не були проблеми,
Я все одно сюди прийду,
Твої любимі хризантеми
Я на могилу покладу.

І я прийшов, сумую за тобою,
Діти з онуками поруч стоять,
Твої любимі білі хризантеми
На чорнім мармурі лежать.

Даруйте квіти при житті,
Коли коханій можна їх вручати,
Бо дуже боляче в душі,
Їх на могилу покладати.

2 лютого 2016 року

Тебе на небі бачу

Я тебе у небі відшукав.
О, як зірок на нім багато!
З першого погляду впізнав,
Ти моє свято!

Моя ти зірко! Як же важко:
Тебе нема – це говорить.
Звертатися, як до живої,
Самотністю душа болить.

Була для мене при житті –
Добром і ласкою, умінням.
Так, як горіла на Землі,
І Там гориш теплим промінням.

Помітна й Там, як на Землі була:
Світила всім, всіх зігрівала.
Так несподівано пішла
Й прощальне слово не сказала...

Ти до мене мерехтиш,
А я душою плачу.
Прислухаюся – Мовчиш...
Радію, ніби тебе бачу.

Я дививсь на небо довго-довго,
Зорі мерехтіли і пливли.
І тебе не стало уже видно...
Хмари небо все заволокли.

Я відчув німу, німу самотність.
Тебе немає на виду,
Сподіваюсь: завтра сяде сонце,
Хмари розійдуться – я прийду.

« Я ж для вас те вино готувала...»

Я пив виноградне вино,
Що покійна дружина робила,
У надії – разом будем пити,
І раптово усе залишила.

Стиглі грона зрізав, подавав.
Вона старанно сік віджимала,
В кожну краплю тепло
Свого серця й рук докладала.

Ніч бутелі мелодію грали,
Звуками хотіли передати,
Напевно, вони горе відчували,
Та не змогли про нього сказати.

А вранці залишила нас
Так несподівано й передчасно.
Нікого не встигла вином пригостить,
Так, – життя її згасло.

Стойть на столі у графині вино,
Я дивлюся на місто через вікно,
Аромат неповторний в кімнаті відчутний,
Запах рук її – дорогих, незабутніх.

Стойть на столі у графині вино,
Тепло душі вона в нього вклала,
Стойть на столі дозріле вино,
А вона його не скоштувала.

Довго келих в руці я тримав.
Здалося, ти тихо сказала:
«Покоштуй і відчуєш моє там тепло –
Я ж для вас те вино готувала».

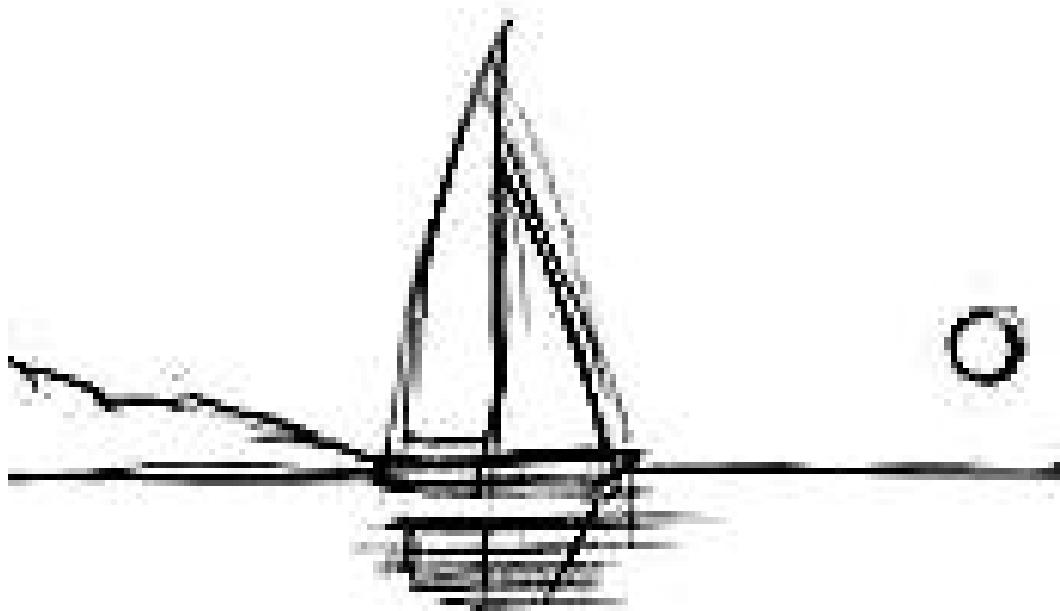

Чому?

Чому? Не можу зрозуміти,
Не раз у себе я питав:
Чому? Чому? Чому? Чому
Я у минуле повертає?

Вже все минуло й вороття немає,
Змирися з цим. Потрібно жити.
Та серце вже не все сприймає,
А спомин раною болить.

Це дійсно так: вже вороття немає,
Життя, вважай, майже пройшло,
Лиш спомин в пам'яті тримає,
Все, що поміж нас було...

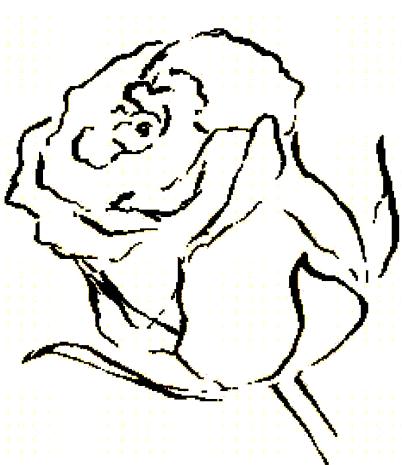
А чи буде те краще?

За вікном – сіро, сиро і хмарно,
На душі – неспокійно і тяжко,
Намагаюсь триматись – та марно,
Не виходить. Важко.

Мрії, мрії і – більше нічого
На моєму шляху вже немає.
Залишаються тільки надії,
Тільки віра на краще тримає.

А чи буде те краще? Не знаю.
Запитати немає у кого.
Ta і, власне, – для чого...

Бачив, жив, вже повернувся з поля,
Буде те, що написала доля.

Я ІДУ...

Я іду, куди дорога виведе,
Вже не слухаю, хто що каже.
Живу тепер за принципом,
Як карта ляже.

Та лягає вона, за принципом,
Як з давен велось і ведеться,
Те, що кріпке – довго носиться,
А де тонко – там рветься.

Може, ѹ правда, не вірно,
Що дію так.
У кого ж тепер запитати:
Вчинити – як?

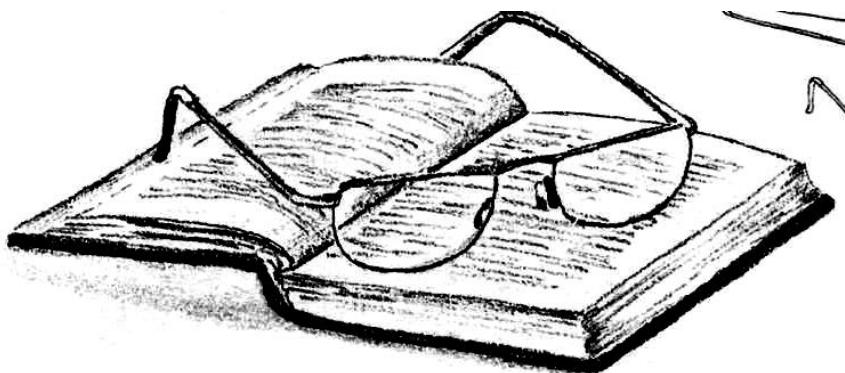
O.V.Klimov. Осінь 2014. Фото.

Сповідь

Я – за життя навчився
Слухати й терпіти.
Було нелегко – примиритися,
Це важко іншим зрозуміти.

На сторінках виданої книги –
Сліди від моого серця,
Занотовані словами.
Поміж словами – серця слези,
Прикриті сторінками.

Ось так живу.
Й відчути те – не дано ще ні кому,
Не зрозуміти горя моого.
Сам. І повернутися додому,
Немає вже до кого.

Згоріло все

Згоріло все,
Немов врожай при вітрі.
І попіл рознесло.
Немов і не було врожаю на землі.
Сумні настали дні...

Цим живу

Я малюю, малюю картини,
Оживають, немов наяву,
Це для мене – щасливі хвилини,
Цим тепер і живу.

А що більше? Вже краще не буде.
Спомин, мрії і тепла розмова,
Щось у серці приємне пробудить
І погода: чудова-зимова.

Дружу з роботою простою.
І цим лікую серця рани,
Стою, буває, над плитою
І розмовляю сам з собою.

Телефонуй... Буду чекати

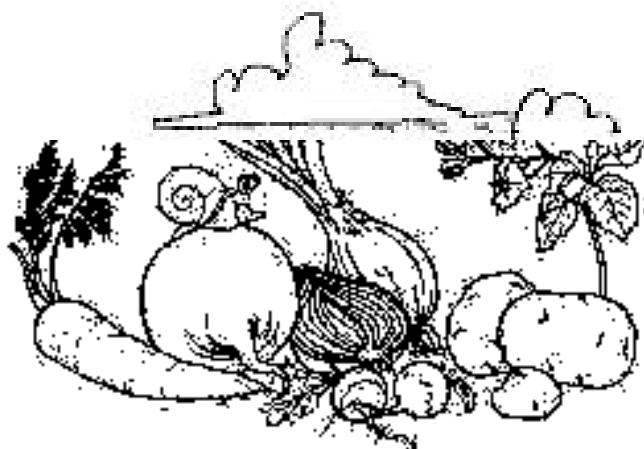
Долітає та думка до мене,
Відчуваю, а, може, і ні,
Може, так, я серцем сприймаю
Тобою сказане слово мені.
Чому пробачення ти просиш?
Телефонуєш, мов невчасно...
Ти спілкуванням мені приносиш
Натхнення й радість одночасно.
Самому, знаєш, важко жити,
Потреба є у спілкуванні,
Тим більше нам, що й говорити,
Тим більше нам, у нашім стані.
Це ж правда, у становищі, у нашім,
Нелегко спілкуватися і жити.
Погодься, засміятися відверто
Чомусь і совість не велить.
У голові – рої думок злітають,
За ніч все передумаєш, не спиш,
Коли то друзі завітають?
Здебільшого у дома сам сидиш.
Телефонуй, тобі завжди я радий,
Маємо про що поговорити і згадати,
Телефонуй, тобі завжди я радий,
Буду чекати.

Прости мені, городе,* мій

Город в селі спокон віків
Всіх годував: дідів, батьків.
І завжди мав я свій город,
Був він – і в полі, й біля хати...
Любив на ньому працювати.
Останніх більш ніж двадцять літ
На ньому працював з сім'єю.
Город завжди в порядку був,
Був візитівкою моєю.
Дивуються тепер сусіди
Та я і сам дивуюсь:
Виріс бур'ян, нічого не сажав,
І про город мало піклуюсь.
Пробач мені, городе мій,
Ти знаєш: я умію працювати,
Копати, сіяти, полоти, поливати,
Любив я за тобою доглядати.
І свідок ти, що все це не пусті слова,
Так сталося: в житті всього буває,
Пробач мені, городе мій,
Що я тебе не обробляю.

* Земельна ділянка

Не та хода

Вийшов у місто,
Сонце, зелень,
Спів птахів,
Усі спішать.
І машини-іномарки
Димлять поруч
Дітлахів.

Всі чомусь
Мене минають,
Я стараюсь,
Швидше йду,
Все одно
Всі обминають,
Втратив швидкість молоду.

Не докопав

Багато бачив за життя людей,
Жив серед них, трудився, спілкувався,
Та серед них багато є
Не будем називати, ти здогадався.

На жаль, вони живуть,
Окремі примостились непогано
І багатьом життя псують,
Наносять невиліковні рани.
Запитуєш, а що робити вам?
Коли ти не такий, про що я мовлю.
Ти спробуй вирішити сам.

Скільки я лопат переламав,
Щоб зрозуміти людини душу,
Так до кінця й не докопав,
Зізнатись мушу.

Постукало серце

Світить місяць, зорі сяють,
Тепла ніч і чарівна.
Соловей в кущах співає—
Чую я із-за вікна.

Тільки я вже не співаю,
Відспівав своє. Старий.
Літня ніч. Відпочиваю.
Наступає день новий.

Постукало серце,
Мене розбудило,
Можна б поніжитись,
Ще трішки поспати.

Постукало серце,
Мене розбудило,
Чекає робота,
Потрібно вставать.

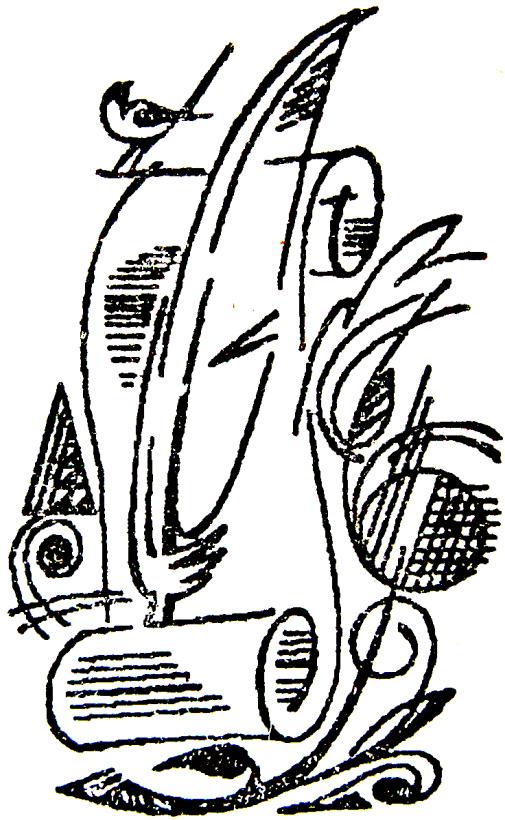
Совість

В житті один орієнтир
З нами завжди присутній,
Надійний він є поводир,
І він є всемогутній.

Той орієнтир – не випадковість,
Різним він буває.
Йому ймення: Людська совість.
Вона така, – хто яку має.

Тому кожен йде туди,
Куди підкаже поводир,
Яка є совість, її веде туди, –
На свій орієнтир.

ВІДЛУННЯ

Врода і краса

Буває, і герой,
Та не завжди сміливий.
Якщо вродливий –
Не завжди красивий.
Вродливий і красивий –
То зовсім інше слово,
Так, як полита вдень трава,
І на траві – роса ранкова.
Не завжди на траві – роса.
Роса – то світлий день.
Трава полита – не роса,
То зволожена водою зелень.
Вродливий – то зовнішня краса,
А є ще внутрішня краса – духовна,
Не в кожного духовна є краса,
Не кожен день – роса ранкова .
У кожного свій погляд на красу,
На зовнішню і внутрішню красу –
Духовну.
Я більш ціную внутрішню красу,
Ціную, як надійну і коштовну.
Зовнішня краса – інколи – обман,
Спосіб є, щоб її підробити,
А внутрішня краса – то Божий талісман,
Не кожному його дано носити.

Весна

Пахне весною у повітрі,
І перші весняні, рясні дощі,
Пробудилася природа,
Прокинулись дерева і кущі.

Біжать струмки дзвінкоголосо,
Співають чарівні пісні,
Таким повітря прозоро-синім
Буває тільки навесні.

Стало привабливіш у скверах,
Птахів лунають балачки,
Скресла крига на озерах,
Жваво купаються качки.

Весна – це радість, це – буття,
Це – проліски і цвіт калини,
Нове зародження життя,
Це – теплий вітер з полонини.

*Берізки над озером. 2004 р.
Картон, олія. 20 х30. О.Климов*

Цвіт яблуневий і цвіт вишні,
Зозулі відліковий спів,
Все те, що на землі Всешишній
Усім нам для життя створив.

У вінку ніжних первоквітів,
Вся у коштовному вбранні,
Одяглась у зеленкуваті сукні
У сонячні, весняні дні.

Весна – це радість і натхнення,
Весна завжди працює,
Вона сприяє і віщує
Весняний день то – рік годує.

Літо

Голосом своїм дзвінким
Про себе літо сповістило,
Повітрям з запахом п'янким
Землю теплом заполонило.

У літньої пори – зелені фарби,
І безліч фарб дарують йому квіти.
Літо багаті має скарби,
У його барвах не гріх сп'яніти.

Дзвіночок жайворонка в полі,
Щебет птахів біля осель,
А на калині чарівні bemолі
Виспівує маestro соловей.

Літо – багатокольорове і яскраве,
У блакитнім небі сонце сяє,
Луки й поля зелено-жовті
Промінням теплим поливає.

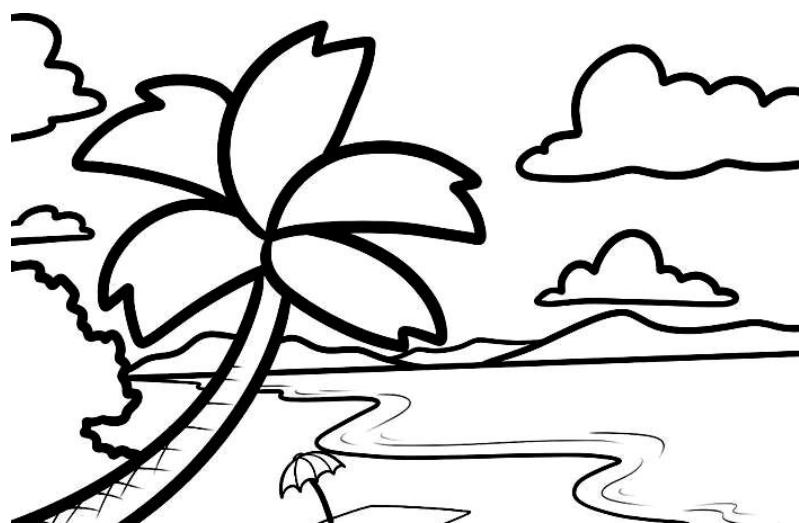
*Дорога серед трав. 2004 р.
Картон, олія. 27x60. О.Климов*

Літо – це дотик до ранкової роси,
Це – запах сіна лугового
І дзвін селянської коси.
Це – шум дощу рясного, грозового.

У веселковому промінні,
Кавуни смугасті достигають.
У сонцедарному світінні
Помідори засмагають.

І яблука червонощокі,
І груші ще не запашні,
І виноград зеленоокий
Дозрів лише для дітлашні.

Це – райдуга в небі голубім,
Лине голос скрипки і трембіти,
Грає симфонію свою усім
Літо! Літо!Літо!

Осінь

Сонячна і золота,
Різнобарвна, розмаїта,
Сумна, холодна, дощова
Вона підкралась непомітно.

Відчутний запах оксамиту,
Багато-кольороголоса,
І лоскіт павутиння бабиного літа,
Красуня – осінь-золотокоса.

Гаптовані золотом сукні
Берізки одягли,
Зелені трави пожовтіли,
Спочти прилягли.

*Осінь. 2005 р.
Картон, олія. 25x48. О.Климов*

Кружляє у танку вже листя,
По землі стелить гобилен,
Серед берізок зажурився
Багряний красень-клен.

А ген,
У небі – журавлиній ключ,
Курличе, відлітає...
Осінь над рідним краєм.

Зима

Білими, зі снігу хризантемами,
Зима мене зачарувала,
Метелиця, хурделиця, пороша ,
Заметіль, снігом усе заслала.

Хуга, завірюха, хуртовина,
В одяг білий все вдягла.
Дерева в шуби нарядила
І землю ковдрою прикрила.

Відпочива природа. Спить.
Зима пісні співа їй колискові,
Віхола морозним голосом бринить,
Линуть слова візерункові.

У променях яскравого сонця
Берізка діамантами блищить,
Зима – вродлива чарівниця
Сріблястим снігом порошить,

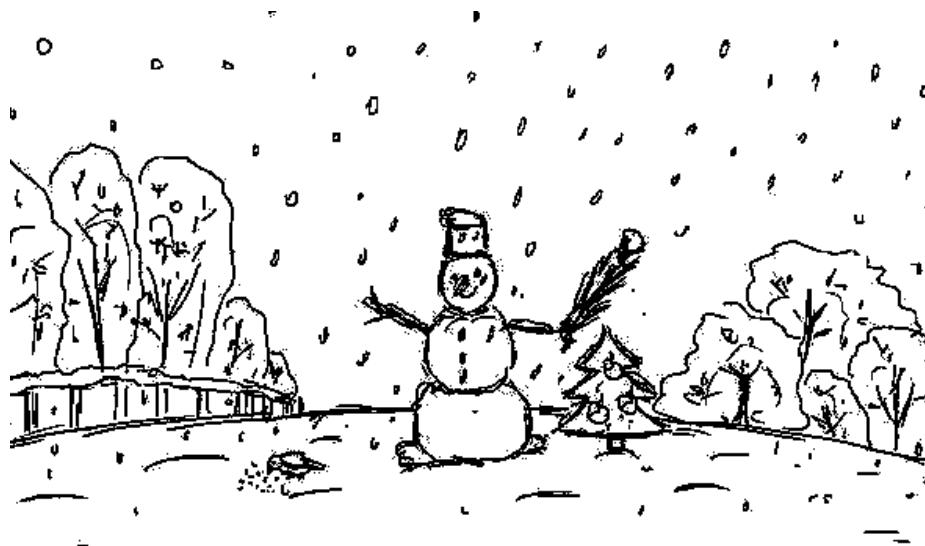

Зимова ніч. 2007 р.
Картон, олія. 28x32. О.Климов

Сніжинки падають із неба,
Кружляють у світлі ліхтаря,
Для них погрітися потреба
У чарівного лицаря.

Вікна розписати візерунками
Так не щастило вже ні кому,
Із новорічними дарунками
Зима прийшла до мого дому.

Кожна пора прекрасна й неповторна.
Люблю я весну, літо, осінь і зиму,
Зима – є особлива, руко-чудотворна,
Люблю красу її неоцініму.

I вранішня зоря прийдешній день віщує

Рожевий вечір згас, сонце відпочиває,
Нічною прохолодою землю прикрило,
Задрімав вітер у березовому гаї,
Солодке царство ночі наступило.
Своєю таємничию красою
Верба над ставом засинає,
Кришталевою вмивається росою,
Гілля у воду опускає.
На небесному соборі
Ліхтарями сяють, мерехтять,
Міriadами розсипалися зорі
На полонині неозорій.
Місяць купається у квітнику
Барвисто-попелястих хмар,
Доріжку сріблить у ставку,
Як чародійний писанкар.
Ніч заворожує і надихає.
Пора чарівна відпочинку,
Натхнення творчого пора,
До рукотворного денного вчинку.
Над річкою багаття дотліва.
Сірко подав свій голос, що вартує,
В гаю відклинулась сова,
І вранішня зоря прийдешній день віщує.

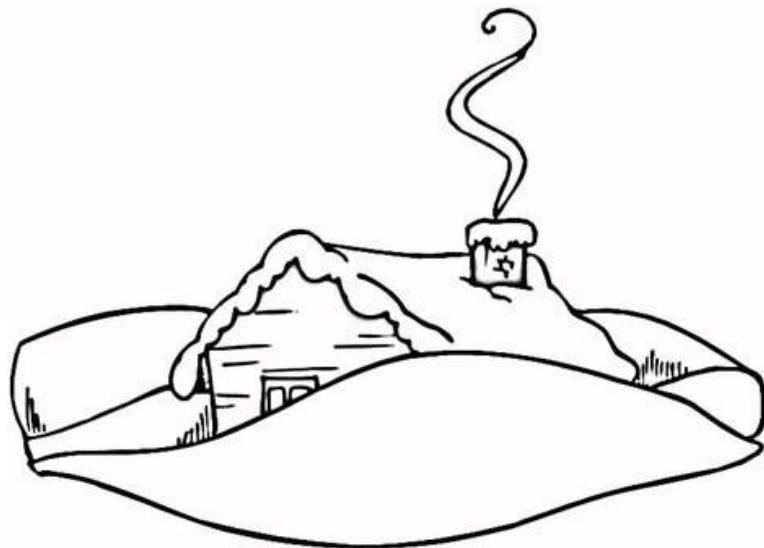
Новий рік

Грудень – місяць – вітер здув,
Звіявлє все в інший бік,
А натомість – вже прибуває,
Новий, Новий рік.
Що для нас він принесе?
Чи на краще будуть зміни?
Кажуть, залишить так усе,
І на гірше будуть переміни.
Недарма курчат по осені
Нам радять рахувати,
Поки вони стануть курами,
Потрібно почекати.
Роки, як люди...
Що кожен з них надумає зробити,
Важко те збагнути,
Потрібно ще прожити.

Заметіль

Сніг в обличчя
Сипле сіллю,
Несолоний –
А пече.
По обличчю
Вже водою,
Поза коміром
Тече.
Я прямую
Через поле,
У омріяне село,
Авто
У відкритім полі
Вже по пояс
Замело.
Не добрався.
Не доїхав.
Ні до міста,
Ні в село.

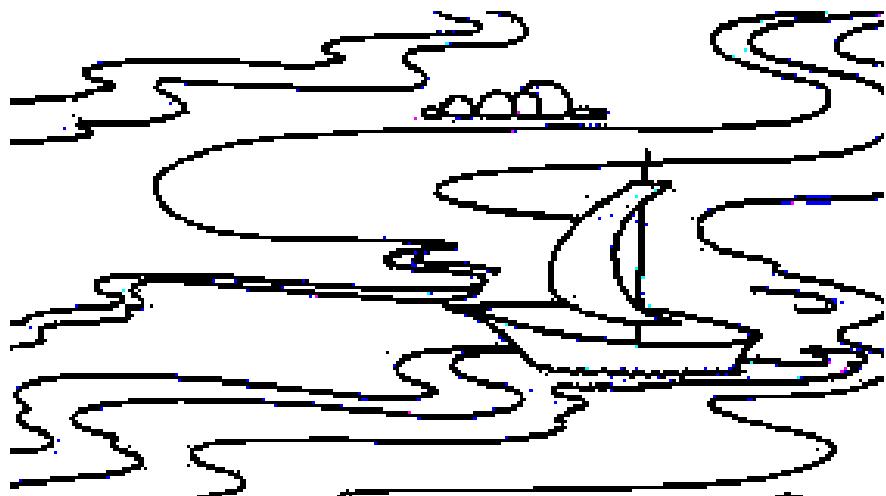
Стрітення

Білопрозорою рікою
Тече на землю сніг,
Боролася зима з весною,
Зимі мороз тут допоміг.

Мороз у вітра попрохав:
Давай зимі ми допоможем,
У неї вже немає сил,
Весняні дні ідуть погожі.

Білим снігом і пухким
Разом землю прикрили,
Покривалом недорогим
Ненадовго її зігріли.

Сонячний промінь зранку
Допоміг весні,
Зняли зимове покривало,
Потекли струмки рясні.

Дуб крислатий

Красень, велет–
Дуб крислатий,
Двір гілками
Обіймає.
І від спеки,
І від вітру,
Він надійно
Прикриває.
Віком старший,
Прародідів,
Вигляд має
Молодий.
Кажуть:
Бачив він
Шевченка
Коли, той
Тут проїздив.
Може правда,
Чи, легенда,
Але красень-дуб
Росте.
І в дворі
Було б без нього,
Зовсім, зовсім
Все не те.
Дай тобі
Дубових сил
І подальш твори
Затишок.
Красень.
Велет.
Богатир.

* * *

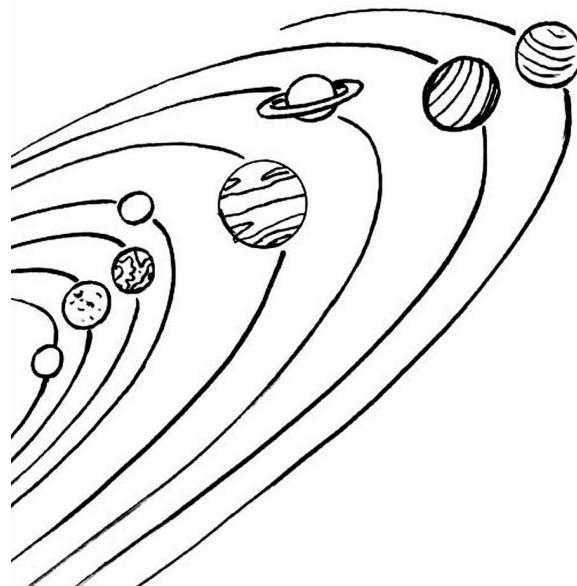
День минув

День минув,
Спалило сонце
В променях своїх
Жарких
Нічну вологу,
Прохолоду.
Висох ліс,
Мовчить, затих.
Над річкою
І понад гаєм,
Легкий-легкий
Туман піднявся.
Висить і сподівається,
Чекає,
Попросять трави:
– Пригорнись.
Осядь прозорою
Росою,
Напій вологою
Святою.
За день на сонці
Напеклись.

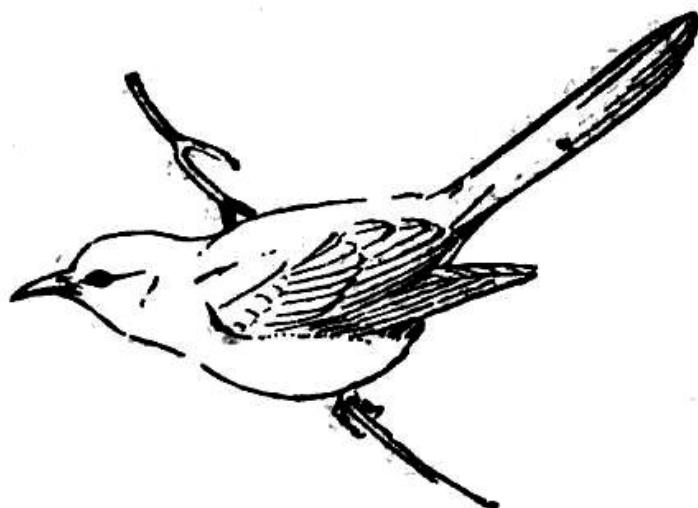
Небо

Дивлюсь у небо:
Ні хмаринки,
Яке глибоке
Й голубе!
Мерехтливі
Кришталинки
Чомусь
Привабили мене.
Безмежний простір,
Неосяжний,
Не зрозуміти,
Не збагнуть.
А там, далеко,
Десь далеко,
Може, подібні,
Нам живуть.

Нам зозуля у гаю кувала

Місяць ясний у хмарах купався,
У човні ми по річці пливли,
Що кохаєш, мені ти зізнався,
Ой, які ж ми щасливі були.

Нам зозуля у гаю співала,
Коли в травні ти в армію йшов,
Сотню літ нам вона накувала,
А ти іншу, коханий, знайшов.

Тебе вірно три роки чекала,
Ти писав, що вернуся, люблю,
Хлопцям всім я тоді відмовляла,
І згубила я долю свою.

То чому ж ти тепер повернувся,
Коли горе спіtkало тебе,
Чому ж пізно ти так схаменувся?
Серце вже не кохає тебе.

Та без сліду ніщо не зникає,
Ні жаркі поцілунки, зітхання,
Серце в пам'яті довго тримає
Зраду щирого мого кохання.

Місяць ясний у хмараах купався,
У човні ми по річці пливли,
Що кохаєш, мені ти зізнався,
Ой, які ж ми щасливі були!

Липоводолинське земляцтво в Сумах

(Пісня)

Липоводолинщина земляки зібрались
З батьківської рідної, нашої землі,
У Сумах так вперше щиро зустрічались
Немов злетілися, у вирій журавлі.

Приспів:

Липова Долина – чарівна світлина,
Джерело наснаги, родинний оберіг,
Липова Долина – мала батьківщина,
Липова Долина – наш батьківський поріг.

Привітний край наш, віками непоборний,
У серці і в душі постійно він присутній,
Минулим і сучасним край неповторний,
Чарівний, легендарний і незабутній.

Приспів:

Бережем його і пам'ятаєм щохвилини,
Липоводолинщина щирі земляки,
Липова Долина, ми ж – одна родина,
Що об'єдналися в земляцтво навіки.

Приспів:

Липоводолинцям

Липова Долина, мій пісенний краю,
Закохався в тебе я ще з юних літ,
У житті єдиний і неповторимий
Залишив у серці незгладимий слід.
Думав: роздивлюся й назад повернуся,
Та не так все сталось, серце приросло,
Так й не дочекалась рідная матуся,
Полюбив я край цей і його село.
Я купався в Хоролі, воду з Груні пив,
Села всі відвідав, всі поля сходив,
Врожаї збирали, села будували.
Працював я з вами, двадцять літ тут жив.
Спомин залишився, і спомин той найкращий,
Всіх я пам'ятаю, всіх я вас люблю,
Скромних, чесних, добрих, роботячих,
Я присвятив вам молодість свою.
Все, що зробили люди роботящі,
У пам'яті моїй лишилось й поколінь,
Для мене – то роки були найкращі,
Доземний, щиросердний вам усім уклін.

Селище Липова Долина. Школа.

Древній Ромен

На пагорбі високім, над Сулою,
Розкинулося місто з прадавен,
Тисячоліття твердою ходою
Крокує у майбутнє мій Ромен.

Торгове місто світової слави,
Тут відбувались знані ярмарки,
З'їжджалися із-за морів держави,
Як до ріки збігаються струмки.

На ярмарку Ільїнськім був Шевченко,
У пана Свічки у палатці жив,
На тому місці монумент поету,
Іван Кавалерідзе спорудив.

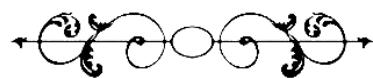

Славетне, історичне, древнє місто
Дало багато золотих імен,
І серед них – єдина в світі мати:
Свята Мадонна із древніх Ромен.

Подвиг Деревської славлять і понині.
Десятки сиріт стали рідні їй,
Великій Матері, добрій, простій людині,
Прекрасній жінці, мудрій і святій.

Відоме, древнє місто історичне,
Ти бачило багато перемін,
Ти збережи історію довічно,
Створену руками поколінь.

Суми

Лине над Сумами пісня солов'їна,
Несе свої води тихоплинний Псел,
Прославляють Суми рідну Україну
Україну-неньку в серці бережем.

Розправляє плечі золота перлина,
Місто пісні й праці – Слобожанський край,
Суми й Україна – любов лебедина,
Рідне наше місто, місто диво-край.

Суми. Панорама міста.

Знані в усім світі наші будівничі,
СумНВО відоме, потужні комбінати,
І наші олімпійці, на чолі з Голубничим,
І славнозвісні сумські меценати.

Суми – це проспекти, парки і алеї,
Куполи на храмах сяють золоті,
Стадіони, вузи, театри, музеї,
Рідним стало місто кожному в житті.

Агресора ми спиним неодмінно,
Державу захищати нові герої,
Свідомі патріоти нового покоління,
Праправнуки героїв Другої Світової.

Славні сторінки в історію вписали
У подвиги ратні й звершення трудові,
Стоять і стоятимуть Суми ще віками,
Як пам'ятки історії вічно живі.

Суми. Фонтан Садко

Сумщина

Де є іще багатший край ?
Тут – нафта, газ, сіль і вугілля,
Хоч, що до чого не рівняй,
Чистішого нема довкілля.
Одягнена у яблуневі шати,
В обіймах вікових лісів,
Вишкі, де добувають нафту,
В пейзажах є її ланів.
Від берегів Десни і Сейму,
До Ворскли і Хоролу,
Поля хлібами колосяться,
Зріють у живну пору.
А люди, люди тут які,
Велети слави трудової!
Сумщина в Другу Світову
Країні найбільше дала Героїв.
Вона історії дала
Запорізької Січі кошового,
Калнишевського Петра –
Мученика Святого.
Примножується хліборобів слава,
Ми здружені, немов одна родина,
Розгоряється зоря яскрава –
Перлина Слобожанщини – Сумщина.

Щось змінилось

Де добро?
А де – неправда?
Важко,
Важко вже
Збагнути.

Рідко ходять
Тепер в гості...
Сусід
Сторониться
Сусіда.

Не все добре,
Не так, як треба.
І чомусь якась
Образа.
Щось не так.

Щось не так,
Щось гнітить
Душу.
Чи то заздрість,
Чи то зло.

Один одного
Питає:
Що змінилося?
Раніше такого
Неначе не було.

Мелодію ту
Пам'ятаю,
Звучить
Для мене –
Не нова.

Та інші
В ній слова.
Змінилось все.
Не все сприймає
Вже сива голова.

*Альбом «Літо 2004» О.Клімов.
Папір. Кольорові оліви.*

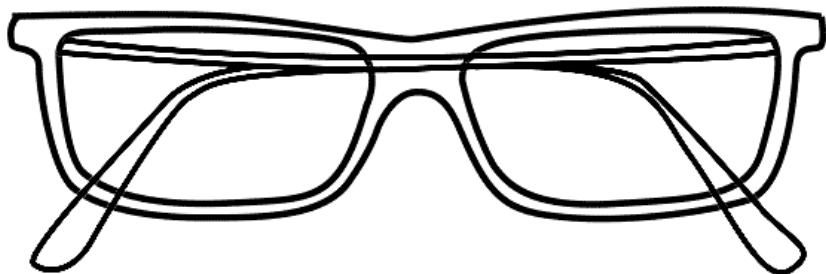
Незначна провіна

Промінь сонця в вічі глянув,
Злато-сяючим мечем,
Мов піску туди закинув,
Сльози котяться дощем.

Враз згадав про окуляри:
Чому раніше не одів!?
Ось в барсетці, у футлярі:
Не забув! Зрадів.

Подумати наперід –
Це не притаманне.
Підождемо. Почекаєм,
Доки грім не гряне.

Заспокоюю себе ...
Незначна провіна,
Більшість з нас тепер таких,
Ти ж жива людина.

Стояла хата

На краю вулиці стояла
Проста, селянська хата.
Вже ті часи минулися,
І зникло їх багато.

Два вікна дивилися
Відкритими очима,
Як часто забігав туди
Ще босоніж хлопчина.

А там жила спокусниця,
Чарівна, ще дитя,
Хлопчини однокласниця,
Звичайне йшло життя.

Роки пливли, миналися,
Прийшла весна,—
І юні закохалися,
То їх сердець – вина.

Приснився сон тому хлопчині,
Він – вже старий і сивий дід,
Малює хату на картині,—
Залишила на серці слід.

Не раз повз неї проїджав,
Було давно, не рік пройшов,
На хату завжди поглядав,
А в двір ні разу не зайшов.

Запах бузку йому відчутний,
Ріс у дворі кущем,
І той останній, спомин смутний,
Вже змило все дощем.

Та слід у серці залишився,
Його дощами не змиває,
У спомин вже перетворився,
Часто так в житті буває.

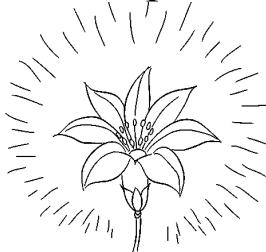

Селянська хата. 2016 р. О. Климов.
Папір. Олівець.

Святковий день

Шкільним друзям

Переповнені радості й щастя,
Важко словом все те передати,
Як у ліс добиралися всім класом
Досхочу погуляти.
Неповторні і пам`ятні днини,
Всі веселі і гомінкі,
Незабутні, далекі години,
Як берізки – дівчата стрункі.
Уже минуло від того багато:
Шістдесят два роки пройшло,
Не повториться юність крилата,
Стверджуюсь, що відійшло...
Як у сні, вже не все пам`ятаю,
Хоч й напружу пам`ять свою,
У руках фотокартки тримаю,
Молоді всі, в травневім гаю.
Пригадав. Пригадав. Все в уяві.
Немов там я у лісі побув,
І не буду про те говорити,
Що на серці в той час я відчув.
Первоцвітом квітують луги,
Рось тече, все росте і бuyaє,
Змінились ріка й береги.
А вода ? Вона все пам`ятає...
Пам`ятає, як з лісу ми йшли,
Пригорнувшись, – вже біжче не можна.
Пам`ятає вода. Пам`ятає усе.
А ми? Вже не все пригадати спроможні.

Не писали ми долю собі

Шкільний подругі

Не писали ми долі собі,
Її написав нам Всевишній.

Майбутнього – немає.
Все минуло – твоє і моє.
На останнім багатті згорає,
Що було поміж нас і є.

А я мрію зустріти тебе,
Щоб на мить, як колись, пригорнутись.
Пройти лісом у рідне село,
У Володарку знов повернутись.

Пройти там, де давно вже ходив,
Де з тобою ми, юні, кохались,
І постояти там, де колись
Ми з тобою розстались.

Хай простяТЬ мене ті, перед ким завинив,
Я пригадую те, що було,
А на більше немає вже сил.
Прожив. Відлюбив. Пройшло...

Гріє промінь – тепле слово

Промінь осіннього сонця
Виглянув із-за хмари,
Йому небайдуже,
Знає, його чекали.

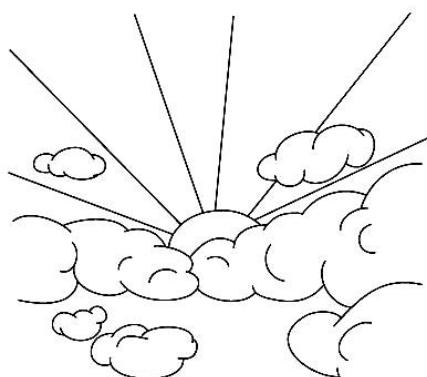
Гріє промінь – тепле слово,
Гріє серце, душу й тіло,
І тече розмова знову
Переливом мелодійним.

Гріє слово й сповіщає
Про життя в осіннім стані,
Прислухаюся до нього
І надіюсь не востаннє.

Буду телефонувати,
Говорити про минуле,
В спілкуванні легше жити,
Ми ж – не листя затонуле.

Листя, правда, ми осіннє,
Може вже й опасти скоро,
А я мрію ще зустрітись
У дворі своєї школи.

Важко йти уже ногами,
А у мріях ще літаю,
І тягар, вже непосильний,
Я у мріях підіймаю.

Древнє придання

Коли залишився я сам,
Перевірив мудре те придання.
Говорять древні: у випадках таких
Всі повертаються в думках
До першого кохання.

Так воно і є.
Переконання тут моє.

Багаття можна розпалити

Шкільній подрузі

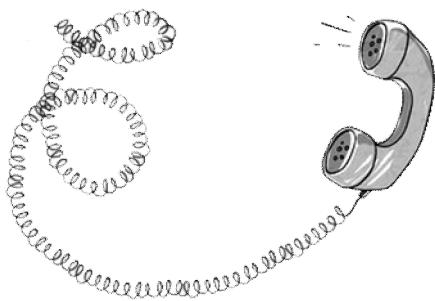
Спасибі за твої слова,
Відверті, щирі, зрозумілі,
Бачиш, минуле ожива,
Напевно, щось не догоріло.
Те, що відчув – не передать,
А передать те – не відчуєш,
Його лише можна сприйняти,
Коли душею й серцем чуєш.
Над річкою моого дитинства
Багаття я палив,
Колись давно, недогоріло,
Водою його залив.
Час пройшов, все збереглося .
Правда, травою заросло.
Підпалив і – зайнялося.
Горіло, бо сухе було. Горіло.

Багаття можна розпалити,
Якщо воно недогоріло.

Розмова з другом

Телефонуй, як вільна є хвилина.
Буду читати, розповідати.
Робити й ходити для мене важко,
Поки ще можу розмовляти.
Знай, що такий, ще є,
Пише, мріє й планує,
Пригадує часто тебе,
В сьогодення вертає минуле.
Є на світі, як бачиш, такі,
Ще живуть серед нас в страшноденні,
Не такі вже і зовсім слабкі,
Не для них сьогодення.
Як і всі – я помиляюсь,
І часто дурниці робив,
На старості каюсь.
Не так, мов, життя прожив.
Але повернути не можна
Прожите у друге русло,
Робив би тоді це кожен,
Правди б і тут не було б.
Так. Повернути не можна.
Приходиться з тим тепер жити,
І що за життя накоїв,
За все потрібно платити.

Однокласникам

Дасть Бог, зустрінемось і ми
Біля рідної нашої школи,
Щоб на мить там побути дітьми,
Щоб забути негаразди і горе.

Сподіваюсь, що буде той день,
А якщо вже не станеться того –
То вже в небі зустрінемось ми
І обіймемось міцно крильми.

*Володарська середня школа, 1953 рік.
Київщина. Малюнок автора.*

Старість – не радість

Пішов недавно в мазазин
Продукти купувати: хліба купив,
Про сіль забув,
Що можна тут сказати?
Поїхав якось на село
В дворі поприбирати.
Все поробив, повернувсь –
Книги забув узяти.
Не так давно іду в гараж
Машину прогрівати.
Прийшов в гараж –
Забув ключі узяти.
Біс знає, що воно,
І що із ним робити?
Сьогодні став варити борщ,
Забув квасолю намочити.
Через «гугол» запитав,
Яка в цьому причина?
А відповідь як прочитав –
На лобі додалась і ще одна морщина.
І я промовив сам собі:
Люблю з розумним розмовляти,
Правда, почув лише: пі. пі. пі.
Що більше міг сказати?

* * *

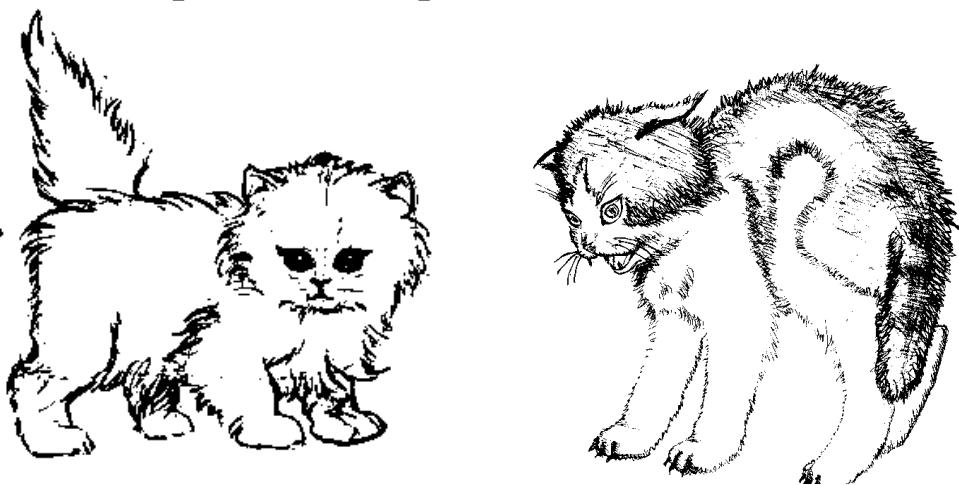
Добро і зло

Добро і зло завжди боролись.
Добро – то праця, зло – то лінь,
Всі усвідомлюють і знають
Упродовж сотень поколінь.

Лиш праця є творцем достатку,
Творцем народного буття.
Лиш тільки праці, тільки праці
Ми всі завдячуєм життям.

Не треба слів, ні прокламацій,
Справжні діла цього не люблять.
У противагу чесній праці,
Лінь і байдужість все погублять.

Тож схаменімося, досить з лінню жити,
Достатньо вже мітингувати й обирати,
Пора б рукава засукати
І розпочати працювати.

Не засмічуй джерела

Буде, є і так було,
Початок річки – джерело.
Щоб річка повноводою була,
Оберігай і не засмічуй джерела.

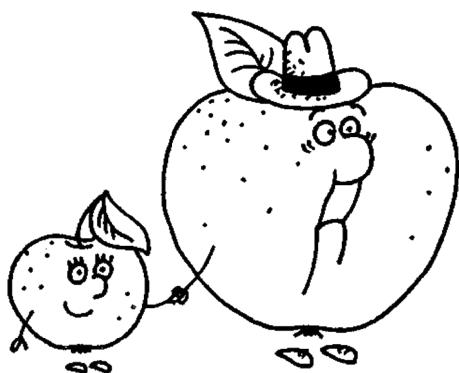
Природа нам його дала,
Не думай – безкоштовно,
Дала його нам для життя,
А плати не взяла умовно.

Коли ти занедбаєш джерело,
Природа про це скаже,
Так буде, є і так було.
Вона сама тебе накаже.

Яблуко від яблуні далеко не відкотиться

З давен говорили ми так...
Та заперечить хочеться,
Що яблуко від яблуні,
Бува, й далеко котиться.
Залежить все від того,
Де яблуня стойть.
Якщо стойть на рівному,
То це, напевне, так.
А як стойть під пагорбом?
Котиться, та ще й далеко як.
Буває: так обіб'ється
Об камінь, об кізяк,
Не тільки зовні зміниться,
Батьківський втратить смак.
Батькам, які під пагорбом,
Щоб горя менш зазнати,
Пораду маю дати:
Не допустіть, щоб яблуко упало!
Потрібно вчасно його зірвати -
Тоді з'їсти зможете
І можна довго зберігати.

Так буває у людей

Ви бачили, як журавлі летять?
Летять ключем – усі за вожаком.
Попереду – сильніший.

Так все життя, впирається я плечем,
Вів за собою,
Думав, наймужніший.

Пишу не про птахів,
Ними нам не бути.
Я – про окремих, щоб пам'ятали,
Хто їх привів – до теплих берегів.

Коли летіли – всі були свої,
Курликали, щоб голос чули.
А прилетіли, обігрілись і забули,
Хто їх привів у теплій краї.

Тепер говорять: «Ми самі летіли».
Летіли ви за спинами других,
Тих, що попереду були
І вам летіть сприяли.

Забули? Як вас у вирій підняли,
В теплі краї вас привели,
Щоб ви не замерзали.

В птахів такого не буває,
Таке буває у людей.
Добро людина забуває.

Тепло й добро до правди не веде
Один лиш холод розум будить.
Похолоднішає – згадаєте про все.
А час... Він все розсудить.

Напевно, це у нас у крові.
Добра не ціним – зла не пам'ятаємо.
Постійно хочемо чогось. Чого?
Про те самі не завше знаємо.

Костянтину Росіну

З нагоди збірки поезій «Я серце стискую в долонях»

Мені шкода.

Як міг проходити я повз криницю,
Коли хотілося напитись
Цілющої, джерельної води?

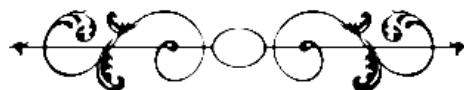
Тепер я п'ю і відчуваю:
Постійно ходитиму туди.

Напивсь.

Відчув. Є небо голубе.
Відчув, що є поет і пише про життя.
Читаючи його,
Природи відчуваєш подих,
Бачиш людей і їх буття.

Серцем і душою відчуваєш:
Це – літо, це – весна, чи то зима,
А це – багатобарвна, жовтокоса осінь.

Так, щиро сердно все те
Може передати з літери великої
Поет –
Костянтин Росін.

Северину В.М.

Широкоплинною рікою
Швидко роки летять,
Сьогодні відзначаєш
Ти свої 65.

І я тебе вітаю,
І наші козаки,
Найкращого бажаємо
На довгій роки:

Щоб діти й внуки поважали,
Щоб ти спокійно жив,
Щоб вони завжди пам'ятали,
Що ти для них зробив.

Бажаю тобі сили
І бджоли щоб гули,
Щоб мед тобі носили –
Здоров'я берегли.

Щоб ти йшов дорогою –
Куди вже сам хотів,
І на шляху життєвому
Поганого не зустрів.

Щоб 8-ме і 9-те квітня
Підряд літ шістдесят
З коханою дружиною
Могли ще відзначати.

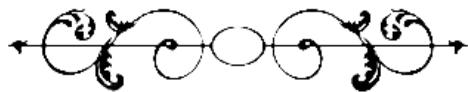
Щоб старість, як колись прийде,
Ти козаком зустрів,
Щоб довго-довго ти прожив,
Більше, ніж сто років.

08.04.2015 р.

Очерет і осока

Переживає мати, як живуть
Невістка з сином?
Про людей – немов і гарно,
А серце відчуває, що погано.
Невістка хитромудра, дратівлива,
Гострого має язика,
Живемо ми – ніякого тут дива,
Як очерет і осока.
Очерет: зелено-попелястий,
Високий, усередині – пустий.
Осока – низька, зелена і шорстка,
Не так візьмеш – порізана рука.
Ростуть завжди на березі ріки,
Чи то – на березі ставка,
В основному поруч, залюбки,
Та в кожного своя домівка.
З очеретом і осокою,
Потрібно вчасно все чинити:
Якщо зеленими скосити,
Корову можна накормити.
Дозрілим – очеретом щось підкрити,
А осокою – корові підстелити.
Для користі – ліпше зеленими косити.
Вигоду кращу всі будуть мати.
Не скосите! Засохнуть, пожовтіють...
І як росли окремо, так і будуть зимувати.

Сатира. Гумор. Різне.

Наша біда

Наша біда – не в тому, що ми бідні,
Наша біда – не в тому, що дурні,
Наша біда, що стали найбідніші
На найродючішій землі.
Ми такі є – і зрозуміти не хочемо,
Чому впродовж сотень віків
Ніде на всій планеті
Не з'явилось вільних козаків?
Ламаєм голови над тим,
Коли ми станем краще жити,
Як з двох нещасних козаків
Трьох гетьманів зробити?
Не здібні ради собі дати
І розумом сприйняти.
Просимо жінок із-за кордону,
Козаками управляти.
А ми з розкритим ротом
Стоймо і ловим гав,
Нехай приходить хто завгодно,
Щоб нам ради дав.
Де є господар на планеті:
Що дім міг збудувати?
І запросив Бог зна кого –
Порядок в домі дати.

Вибори 1

Як колись писав Тичина,
В Україні йшла війна:
На майдані Отаманом
Обирали чабана.

Відмовлявсь чабан беззубий,
Брати владу не хотів.
А йому село кричало:
Ти – один, що маєш досвід,
Поведеш нас, «баранів».

Погодився сіромаха,
Верхи на коня як сів,
Коли в руку взяв шаблюку,
Всіх сприйняв за «баранів».

Це ж було – запам`ятайте,
Вже ж часи такі були,
Чабанів вже обирали...
І куди нас завели?

Вибори 2

Що змінилося відтоді?
У країні – знов війна,
На майдані вже обрали
Отаманом «барана».
Що він мекає – не знають,
Мов, говорить щось своє,
І обрали отаманом,
Бо у нього гроші є.

Думали : дорогу зробить,
Газ прокладе у село,
Магазин новий збудує, –
У селі ще не було.

Те, в що вірили, – нічого
Їм «баран» не збудував.

Збудував собі маєток,
Грішми кишені набив.
У селі він «баранами»
Усіх мешканців зробив.

Вибори 3

Нові вибори, з весни –
На майдані, біля церкви,
Одурені «барани»,
Незаможні ще – пани...

Коли почув їхню розмову,
Настав такий момент,
Що кожен пан із тих присутніх –
Готовий президент.

Всі знають, що й коли робити,
Що краще можемо ми жити,
І головне – не хотути й знати,
Що всім потрібно працювати.

Чверть століття вже пройшло,
Не одне згинуло село.
Не краще вже тепер і в місті –
Вперед не йдем, – товчимося на місці.

Бажаємо ми краще жити,
Любимо поговорити.
Ми вже звикли так робити,
Щоб нічого не робити.

Доки будем обирати?
Може, вже й за rozум братись?!

Доки будем говорити?
Що потрібно щось робити.

А хто ж буде працювати?
Де ж поділися вони?
Роботящи – за кордоном,
Лиш залишились пани.

Потрібно признати,
Залишились у селі
Старі, немічні одні...
Як їм працювати?

Молоді усі – у місті,
Привчились гуляти,
Не заставиш їх тепер,
В селі працювати.

Кажуть, буде скоро краще,
Президент прийде новий.
Та всі знають: багатіє
Думкою лише дурний.

Альбом «Літо 2004» О.Клімов
Папір. Кольорові олівці.

Вибори по-столичному

Тепер говорять: «Космос-Льоня.»
А де ж літали ви, брати?
Обрали мером ви ж то Льоню.
Немає гірше срамоти.

Його ж самі ви обирали,
Столиця, сором, гірш села,
Ви що, не бачили, не знали?
Кажете : гречка підвела.

Тепер говорите: дурний,
Чому ж ви пізно так прозріли?
А Льоня... Той прозрів раніше,
То хто ж із вас нерозумніший?

Пора б вже і киянам знати,
Як мера обирать,
Що й соловей гарно співає,
Так м'яса з нього не їдять.

Кого обираємо?

Обирають голову
У селі Велика Гать,
На майдані, біля церкви,
Кандидатів тепер п'ять.

Є із кого вибирати,
Більш свої, є і чужі,
Молоді є і солідні –
Вже досвідчені мужі.

Можна вибрати Івана,
Він колгоспом керував,
Для села зробив багато,
Із руїн колгосп підняв.

І Андрій також достойний,
В Івана був заступником,
Із села його забрали
До райцентру, у райком.

Можна вибрати й Миколу –
У райцентрі працював,
Для села зробив багато,
Завжди всім допомагав.

І Марія теж достойна,
Школу он як підняла.
Всі їх знають, поважають,
Родом – з рідного села.

Серед п`яти претендентів
Всіх увагу привернув
Молодий, червонощокий,
Із райцентру він прибув.

Від сільських він відрізнявся,
Умів гарно говорити,
Обіцяв, що забажають,
Зробить однієї миті.

Говорив, що він – Кнуренко,
Не одне село підняв,
І селянам збагатитись
Вже за рік пообіцяв.

Які ж наслідки майдану?
Здивувавсь, коли узnav,
Вони вибрали чужого,
Що багато обіцяв.

Іван, Андрій, Микола і Марія
Родом із їхнього села,
Селяни добре всіх їх знали,
На них тільки й була надія,
Так вони ж мало обіцяли..

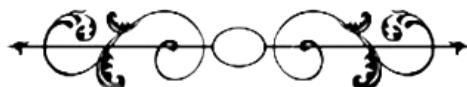
Говорили: краще будем жити,
Як будем чесно працювати,
І не дозволимо нікому,
Так, як було, – байдикувати.

А чужий божився й клявся,
Обіцяв на зборах там,
Мов, відпочивайте,
Все за вас зроблю я сам.

Старався, рекорди видавав,
На сторону усе продав.
Від ферм залишились руїни,
Для себе палац в райцентрі збудував.

Останній раз в село приїхав,
Чоловік кілька зібрал,
Сказав: тут нічого йому робити,
Тож він заяву написав.
І селяни на Кнуренка
В суд, звичайно, подали.
Суддя запитує Кнуренка:
Розкажіть, що ви зробили,
Як селян ви обдурили?
– Обіцяв, що їх в обіду
Я нікому не віддам,
Відпочивайте, не мішайте,
Я робитиму все сам.
Правду відповідач мовить? –
Суддя пита в позивача.
– Правду. Ми мовчали.
Він усе розпродав сам.

На підставі таких свідчень
Суд Кнуренка оправдав.
І Кнуренко за наклеп
На селян у суд подав.

Активістки

Партійний офіс. Біля нього
Завжди присутні активісти,
Не для роботи. Поговорити
Досвідчені спеціалісти.

Навчили їх агітувати:
Що говорити, де – мовчати,
За кого й що розповідати.

Агітують йти в Європу,
Що там живуть, що там – культура,
Свобода там, не диктатура,
Пристойно можна заробити.

Стоять дві дами, активістки,
Палять дешеві цигарки,
Тут видно, що спеціалісти,
По поводженню руки.

Попалили.
Кинули недопалки під ноги.
Босоніжками розтерли, затушили
І гордовито на роботу поспішили.

За метр – ящик для сміття,
Але звикли за життя,
Непристойно це людині,
Проте, поводимось, як свині.

Їх наздогнав і запитав:
– Дівчата, йти агітуєте в Європу?
Пораджу вам: марно не гайте часу,
Вам краще прямувати до Гондурасу.

Хто ми такі?

Приходьте завтра у вишиванці,
Збираєтесь флешмоб:
– Ні, не прийду, вони не платять,
Який із того толк?

Піду на свято демократів,
Що зветься «Нова сила»,
Щось покричу,— вони заплатять,
Минулий раз платили.

І всі кричать: Ми – нова сила!
– Яка ви сила? Ви – вітрила.
Вас натягли і висите,
Яка ви в біса сила?

Сила!? Сила вас купила,
А ви – натягнуті вітрила,
Дмухнуть, як треба, кричите,
У тому – ваша сила.

Не демократія це – ні!
Чому ж ми, Господе, дурні?
Підемо за ким завгодно,
Й не будемо питати,
Плати – будемо кричати.

Самі ходили, й не раз,
На інших нарікаємо,
Невже не знаємо,
Як гроші заробляємо?

Як далі можна це терпіти?
Хто ми такі? Чи є ми діти?
Так і не можу зрозуміти.
Хто ми такі? Чи є ж ми діти?

Коли ми краще станем жити?

Біля криниці гурт зібрається.
Добряче випили ще зранку,
Щоб краще діалог в'язався.
Й причина є, мов до сніданку.

В селі – бардак: усе не так.
Коли ж порядок наведуть?
Говорити він мастак –
Сільський п'яниця-баламут.

Коли ж то лад нам всім дадуть?
В селі не можна уже жити,
Все розікрали, розтягли,
Нам тут нічого робити.

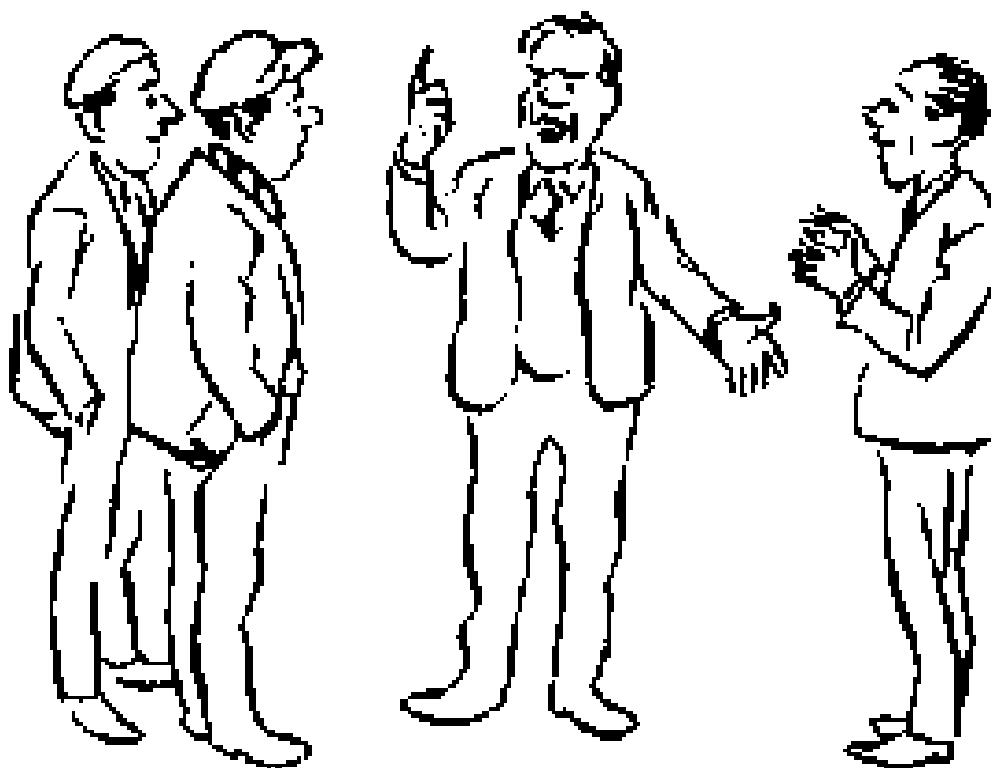
Я запитав: Чому горланиш?
Ти знаєш, хто зранку п'є?
Навіщо ти усіх поганиш?
В селі і працьовиті люди є.

Він далі мовив:
Дізнатись хочу, в чому суть?
Коли ми станем краще жити?
Чому начальники крадуть?
Всі, що у владі, – паразити.

Звичайно, доля правди є
В твоїх словах, хоч ти і п'яний.
Так от питання постає:
Коли трудився ти востаннє?
І він притих. Всі засміялись.

Питаєш, коли буде лад?
Коли носком дадуть під зад
І перестанеш щодня пити,
Тоді і буде в селі лад,
І стане краще жити.

Допоки будемо плювати
В криницю ту, де воду п`ємо?
Давайте краще працювати,
Тоді й до істини дійдемо!

Зірки й дірки

Тіло – в наколках кримінальних,
В одязі – гіршім, ніж у старців.
Який там вигляд сексуальний,
Що нам несуть зірки оці?

Яку мораль? Кличуть до чого?
Який з них приклад брати?
Співай, стрибай і – більш нічого!
А хто ж нас буде годувати?

В природі є свої закони,
Щоб жити – потрібно працювати,
Не допоможуть закордони,
Як тільки будемо співати.

Чим менше будемо працювати
І більше відпочивати,
Щоб краще нам всім було жити –
Це потрібно заслужити.

Вже перебрали, певно,
Зайве розповідати,
Що можемо півсвіту
Ми смачно годувати.

Бо в магазинах, на полицях,
Картопля й сало – із-за границі.
Що ж тут наше, вже не знаю –
Все завезено з Китаю.

В чужому ходимо вбранні,
Чужі співаємо пісні.
В святкові дні – у вишиванці
Які наштампували нам китайці.

Ведемо тільки ми розмову
Про нашу українську мову.
Коли реклами почитаєш,
Де проживаєш – не вгадаєш.

Тільки й чути: скоро свого
Не буде вже нічого.
Будемо жити, як у сні,
Співатимемо пісні.

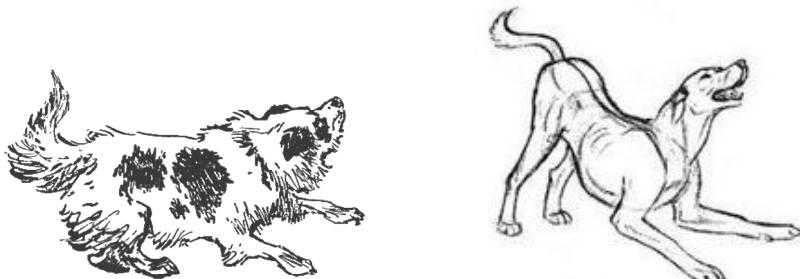
Тепер вже сам збагни:
Чому зірки нас приучають
Носити порвані штани?

Альбом. «Літо 2004» О.Клімов
Папір. Кольорові олівці

Сучі діти

Набравсь Сірко чимало бліх.
Вони його зморили,
Вночі терпіти вже не зміг
І гавкнув, що є сили.
Сусідський пес, вже з переляку,
Загавкав ще сильніше,
Можна зрозуміть собаку,
Щоб було надійніше.
А далі, звісно, понесло,
Все клекотіло і гуло.
Проснулося село...
І, щоб причину взнати,
Сусід сусіда став гукати,
Й таке в селі вже піднялось,
Не розказати й не описати.

А причина тут проста:
Сірка блоха вкусила за хвоста.
Він гавкнув, потрібно розуміти,
А решту все зробили сучі діти.
Так і в людей,
Щоб дурне щось збулось:
Потрібно,
Щоб перший гавкнув хтось.

* * *

Сучасні мухи

Земля завжди всіх годувала.
Віки за допомогою волів
Люди орали, сіяли, збирали,
Сіль із Криму доставляли

Окрім волів, були і коні –
Люди кращого не мали.
Звичайно, де були воли,
Мухи там завжди літали.

Волів давно уже не стало,
Їх замінили трактори,
А мух ще більше стало
Від тої давньої пори.

Причому, різноманітні,
Дрібні, короткі і великі,
Гризючі і багатолики.

Тепер до тракторів літають,
Погрітися – розповідають,
Що колись давно,
Як тракторів ще не було,
Вони землю обробляли
І людей хлібом годували.

Розповіли їм трактори:
– До нас землю обробляли,
Усі знають,
Правди ніде діти – воли.

– Які воли? – Задзеленчали
І хмарою на трактори напали.
– Які воли? Їх заставляли,
Хіба б вони самі орали.

У борозну їх заганяли,
Плугатарі їх батогом стъобали.
Як би вони самі орали ?!
Якби в ярмо не запрягали?

А ми! – гуртом кричали:
На поле ми самі літали,
На волах плуги тягали,
Ми їх кусали, загризали,
Щоб нам допомагали.

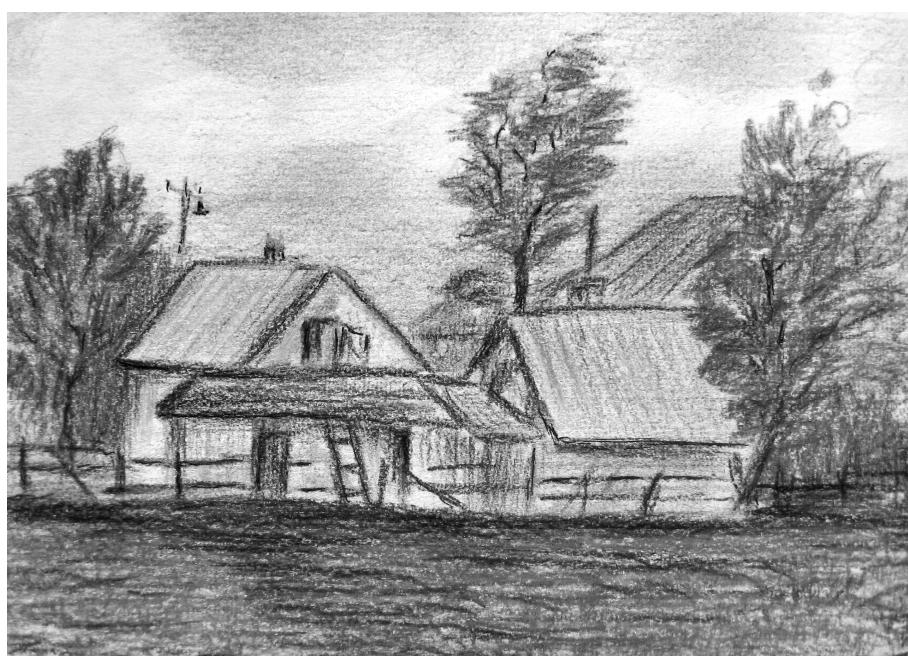
Коли живі були воли:
Мухи мовчали.
Сиділи тихо під хвостом,
У вічі заглядали,
Щоб поживитися слізою,
Й літали над гарбою.

Пристосувалися так жити,
Холодну зиму пересплять,
Коли усі працюють,
І ледь під весну потепліє –
Знову галасують.

Літають скрізь, поміж людьми.
Завжди, де брудно, там бувають,
Заразу різну розмножають.

І тільки й чути: «Орали ми !
Ніяких не було волів»!
То – видумки плугатарів.
Невже того мухи не знають,
Що жити людям заважають?
Звикли все життя дзижчати,
А ми соромимося сказати.
Змирились, бачите з усім,
Нас мухи скоро доконають,
Усе ми бачимо й мовчим.
Біда не в тім, що мухи є.
Вони були і будуть всюди,
Для них підгрунтя завжди є.
Біда у тім – брехні їх вірять люди.
І брешуть, брешуть нам щодня,
Коли ж ця скінчиться брехня?

Та де ж беруться мухи ті?
Спокон віків люд про те знає.
Там, де господаря немає,
Де двір – в помиях і смітті.

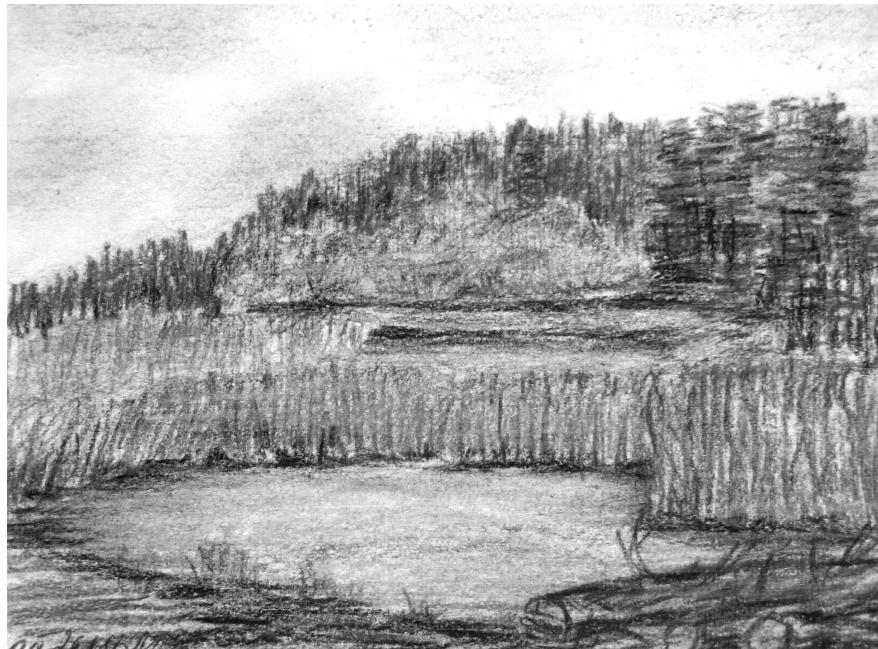

Альбом. «Літо 2004» О.Клімов
Папір. Кольорові оліви

Не кожному те дано

Кажуть, не кожному те дано,
Можливо, це і непогано,
Навіщо дурневі давати?
Добро на вітер викидати.

Талант в людини може бути,
Та володіє ним ледащо.
Таланту, може, й не проп`єш,
А що ти з п`яного візьмеш?

*Альбом. «Літо 2004» О.Клімов.
Папір. Кольорові оліви.*

Бджола

Бджоли і мухи

Бджоли і мухи
Подібні, так, як і люди.
Одні працюють. Інші літають.
Кусають. Заважають.

Бджоли, як носили мед,
Так і носять,
Від зорі і до зорі,
Споконвічні трударі.

Муха

Віс вітер змін...

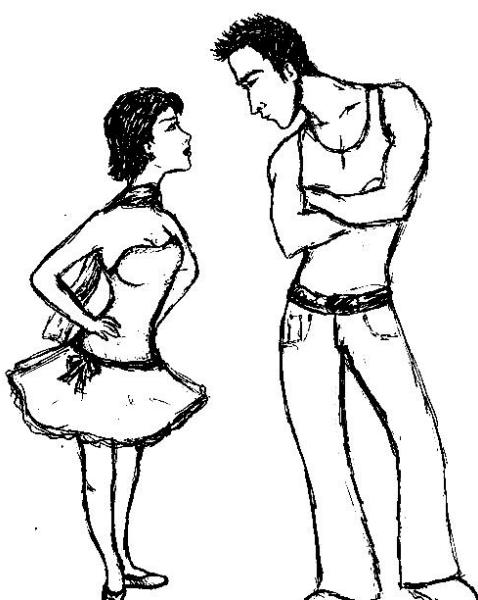
Віс вітер змін
Чому ж нема на краще перемін?
Коли зідме усе сміття,
Тоді покращає життя.

Якщо твої недоліки

Якщо твої недоліки
Когось там цікавлять,
Все про них не викладай.
Знай: друзі добавлять.

Коли сваришся ти з дурнем

Коли сваришся ти з дурнем,
То повинен знати,
Що стороннім – хто з вас дурень –
Важко розпізнати.

Чесні кажуть чесно правду

Чесні чесно кажуть правду,
І завжди сумлінно.
А от брешуть тоді чесні
Коли це потрібно.

*

Щоб успіх мати

Щоб успіх у житті
Постійно мати,
Потрібно знати:
Де, коли, кому
І що брехати.

*Альбом. «Літо 2004» О.Климов.
Папір. Кольорові олівці.*

Губерній у нас немає

Губерній у нас немає,
Та є губернатори.

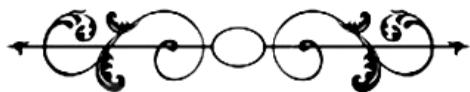
Як же може бути це? –
Кум кума питає.
– Та, напевно, це тому,
Що й розуму немає.

Такі є люди по життю

Такі є люди по життю –
Добра не можуть розпізнати,
А смачно сказану брехню
За правду звиклися сприймати.

Проповідник

- Ви є пастором у церкві
Християн-баптистів?
Запитали одного
З бувших комуністів –
Вожака ярих атеїстів.
- Я – не пастор, це – наклеп,
Обуривсь негідник,
І, помовчавши, сказав:
«Я там – проповідник».

Такі будуть, ким завгодно,
Щоб до влади стати,
Ради того вони здатні
Батька свого продати.

Борітесь за волю

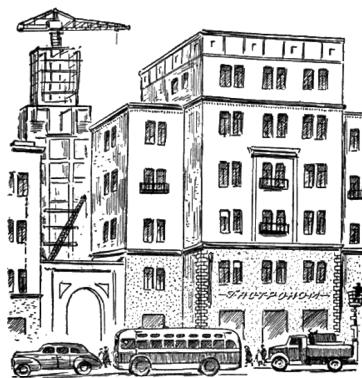
Борітесь за волю,
Сама не прийде.
Ту мудрість завжди пам'ятайте:
Дай дурневі волю,
Він лихо знайде.
Не забувайте.

Правда і сила

В правді – сила ?
В силі – правда !
Так говорять й говорили,
Переможців не судили.

Батьки для нас все будували

Батьки для нас все будували,
Чому ж ми робим навпаки?
Завжди примножували діти,
Що залишали їм батьки.

А ви вже збилися з дороги,
За ким пішли ви навпростець?
Забули, що така дорога
Поганий матиме кінець?

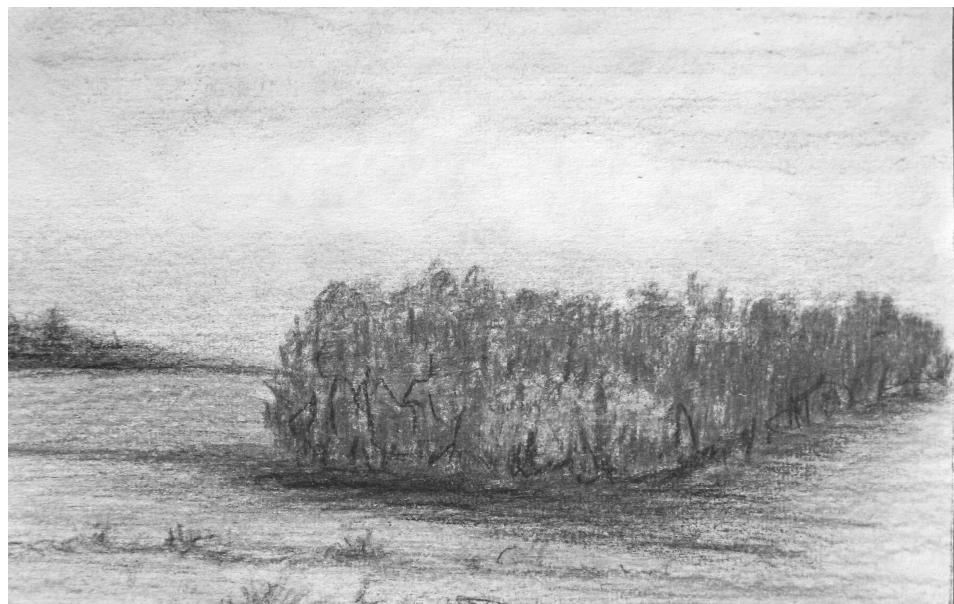
Робити потрібно прозоро

(Часто вживаний вислів)

Коли б правда і совість
На своїм місці були,
Не потрібна була б і прозорість,
Набагато б ми краще жили.

Правду продають й купують
Ті, у кого совісті немає.
Над людськими долями глузують.
А де ж Бог? Чому їм все прощає?

Все купується і продається,
З цим змирилися, всі знають,
Що гріхи тепер злочинцям
За великі гроші відпускають.

Альбом. «Літо 2004» О.Климов.
Папір. Кольорові олівці.

Закони ?

Закони приймають,
Щоб з правдою жити.
Де гроші панують,
Там правда мовчить.

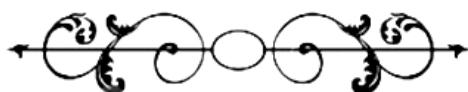
Де правда, не збагне

Та хто ж нас слухати нагне?
Слово говорять часто мудре,
Та вухо слухає дурне.
Де правда, не збагне.

*

Мудрість народну пам`ятай

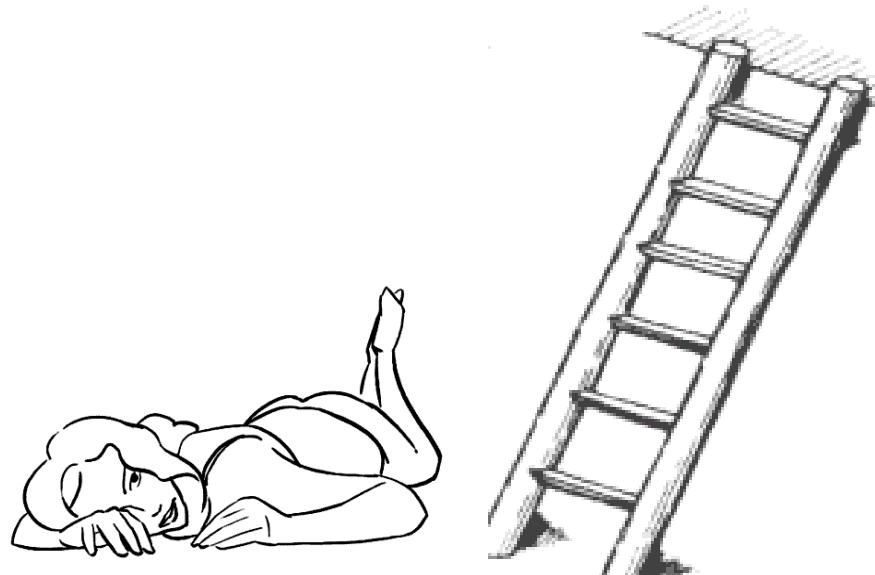
Мудрість народну пам`ятай,
Де загубив – там і шукай.
Чому ж окремі забувають?
Де й не згубив – шукають.

I не подасть ніхто вже руку

Коли драбина нахилилась
І ти униз по ній пішов,
То буде важко зупинитись,
Як середину перейшов.

То знай, впадеш лицем в багнюку,
Там і залишишся у ній,
І не подасть ніхто вже руку,
Там й дожевеш останні дні.

В одному місті

В одному місті,
Вже в наші дні,
Баран поставив
Пам`ятник свині.

Правда, при умові:
Коли до влади
Прийде кнур, –
Поставлять баранові.

*

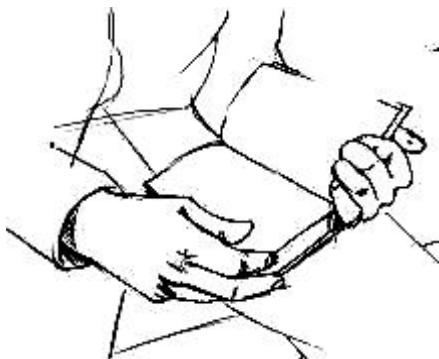
Обираємо до влади

Обираємо до влади
Далеко не кращих,
Щоб подобалися нам, –
Гарно говорячих.

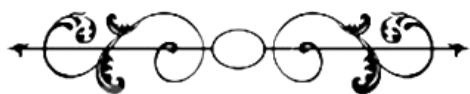
Всього в житті пізнати не можна

Всього в житті пізнати не можна,
Скажу про те, що встигнув.
Ніколи не спіши сказати: «ніколи»
І «гоп», як перестрибнув.

Вік навчайся

Вік навчайся і дурнем помреш –
Так часто чомусь мовлять.
Як тут сказане поймеш?
Померлі ж не говорять.

Сидів у парку, відпочивав

Сидів у парку, відпочивав,
Повітря свіже споживав.
Проплентав гурт курців-дівиць.
Сморід залишився від них,
Немов мені підкинув хтось під ноги
Старих десяток попільниць.

Серед людей – людей стає все менше

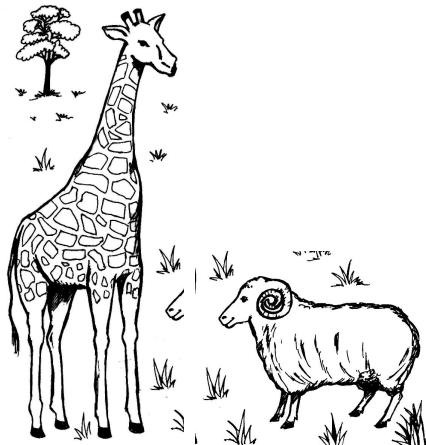
Серед людей – людей стає все менше.
Чому ж настав такий «прогрес»?
Подивишся, – майже всі ходять в церкву,
Просята поради у небес?
Чи то відмоляють гріхи !?

Виходять з церкви, і грішать.
Грішать ще більше, ніж до того,
Як ті ворони, що на хресті сидять,
Нічого нема у них святого.

Не варто

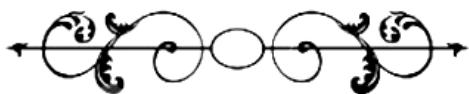
Не варто вище підійматись,
Ніж маєш свій природний зріст,
Вищим не старайсь здаватись,
Якщо до того не доріс.

Знаємо ...

Всі знаємо, що язик – наш друг,
Буває, їй ворог – також знаємо.
Чому ж на волю ми його
Бездумно часто відпускаємо?

Куди летите?

Летите, як розгнуздані коні,
Мов собака зненацька злякав,
Застоялися на припоні,
Вам невидно дороги й канав.

I не дивитесь, що везете,
I хто вас поганяє?
Час зупинить, і ви поймете:
Ні коліс, ані воза немає.

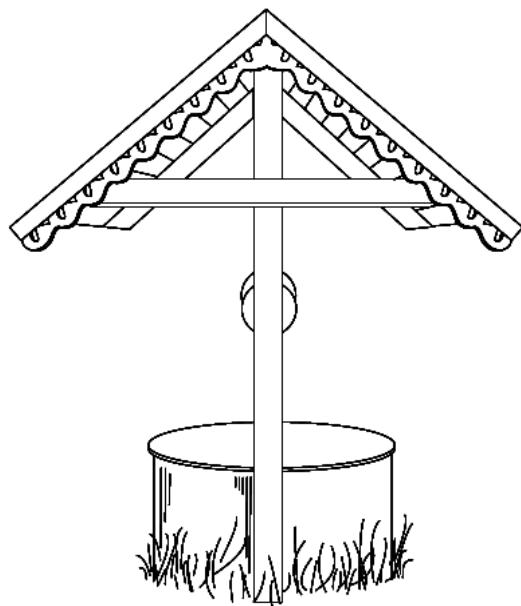
Тільки збруя, в яку запряжуть,
I вуздечки на вас залишились.

А ми плювали й плюємо

Кажуть: в криницю ти не плюй –
З неї воду пити,
А ми плювали й плюємо,
І хочемо краще жити.

Нам ласо слухати брехню,
Правда на нас не діє,
Бо правда, кажуть, очі коле,
А брехня – душу гріє.

Чому ж не застосовуємо?

Пригадайте... Як за столом,
Буває, зберемося,
О, як багато всі і про все знаєм.
А запитать: чому в житті
Того не застосовуємо?

Чому всіх дій
Не обміркуємо вчасно?
Останнім часом
Уже говоримо таке,
Що слухати вже страшно.

Щоб думку
У вірне русло спрямувати,
Інколи, корисним,
Давно забуте пригадати.

Кожен із нас спостерігав

Кожен із нас спостерігав:
Той, що знань і досвіду не має,
Тим більш, зробити, як – не знає –
Усіх повчає,
А свого коня в калюжі напуває.
Повірте, часто так буває.
Щоб не трапилось біди,
Поперед дурня не ходи.
А коня?
Спереду обійди.

Знаємо всі

Знаємо всі,
Який буде кінець,
Чому ж ми «доручаємо»
Пасті вовкові овець?

Завжди пам`ятай

Завжди пам`ятай,
Там, де не був,
Не знаєш, що там,
Дізнайсь, а потім завітай.

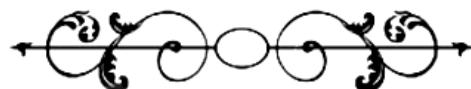
Ніколи дурня не хвали

Ніколи дурня не хвали при всіх,
Він похвалу на свій лад розуміє,
У розумних справедливий визвеш сміх,
І скажуть: розпізнати людей не вміє.

Є і такі

Часто в житті буває,
Хто друзів забагато знає
Той друга вірного не має.
Хто має забагато справ,
Де головна – не завжди
Пам`ятає.

Зле слово

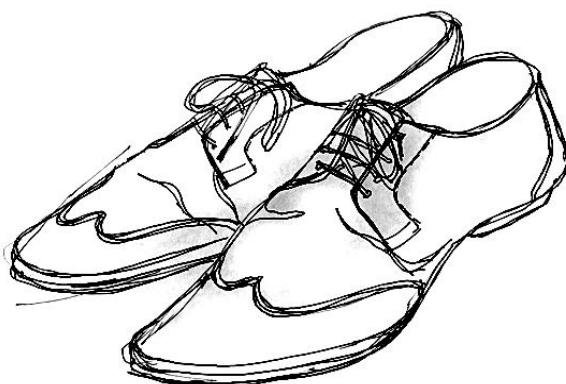
Один кінь куряви не зробить,
А слово зле, кинуте між люди,
Буває, людські долі губить.

Красиво

По - різному те кожен розуміє.
Часто те зводять до простого.
Що та краса дає мені,
Коли у мене черевики – красиві, але тісні?

Пророк

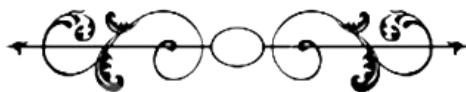
Він був пророк.
Усіх від біди застерігав,
Усім допомагав,
Гроші заробляв.

Та відповіді не знайду,
Чому ж він сам
Потрапив у біду?

*

Кажуть

Кажуть, хто рано встає,
Тому і Бог дає.
Напевне, трішки тут не так:
Хто рано встає – у того
Зробити справу більше часу є.
Дурно ніхто, ніщо й ніколи не дає.

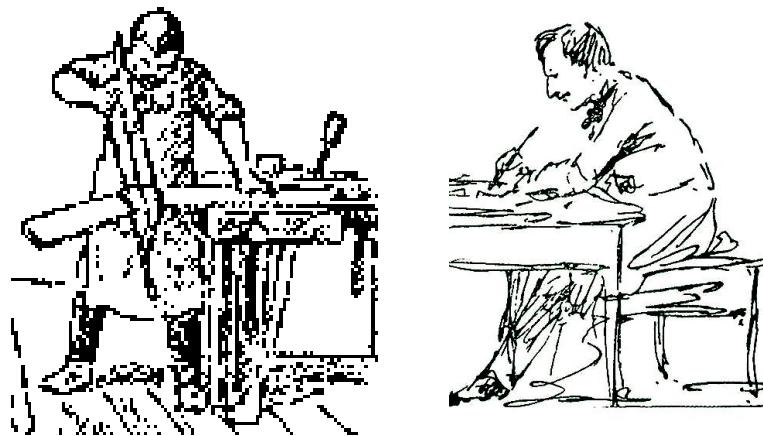

Письменник і майстер-тесля

Письменник і майстер-тесля
Серед людей повинні жити,
Повинні бути талановиті,
Нелегко для людей творити.

Писати й майструвати,
Звичайно, то є різні речі,
Не кожен може те робити,
Взяти тягар на свої плечі.

Не легко їм відпочивати,
Болять у теслі вночі руки,
Письменнику не дають спати
Творчі муки.

Кожен знає

Кожен знає:
Те, що приходить нам без праці,
Марно пропадає.
І принцип завжди діє:
Робочий плуг ніколи не ржавіє.

Щоб інших вчити

Щоб інших вчити, як жити
Й щось корисне тлумачити,
Потрібно і життя прожити,
І більше від них побачити.

У наше складне життя

У наше складне життя,
Закон з давен пробрався:
Судять не тих, що все крадуть,
А того, хто попався.

Успіхів своїх не виставляй

Успіхів своїх не виставляй –
Вони самі про себе скажуть.
Менш успішних – поважай,
Не завжди щастя вихваляй.
Велике щастя може лихом стати.

І завжди пам`ятай –
Щастя одне, а лиха – багато.
Не раз з кожним бувало:
В руках тримав і ніс до рота,
Щоб поїсти, а воно упало.

В житті так є

В житті так є,
Й весь час бувало:
Тому, що дає,
Здається: дав багато,
А тому, що отримав:
Здається – мало.

Так, як і гроші,
Позичаєм – беремо чужі,
А віддаємо свої і назавжди.

Розмова у магазині

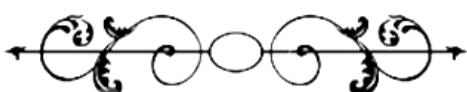
В магазині розмовляють
Дід Іван і сусід Петро,
Вчора він приїхав з міста
До батьків в село.

Модно для села одітий.
Татуїровки на руці,
Коли б поставить на городі,
Розлетілись б горобці.

Дід цікавиться, як у місті,
Чому не їде жити в село?
– Говорять, в місті тепер важко,
Мов, так раніше не було?

Про життя Петро у місті
По-своєму розповів,
Що жінка в Турцію «махнула»,
А він – на «тачку», і – до батьків.

– Тож я бачу, що у тебе
Справи зовсім погані,
Що їздиш уже на тачці,
Й штани геть драні.

Зустрілися свати

Зустрілися на базарі
Два свати у місті,
Обнялись, розцілувались,
Стоять, розмовляють.

– Як там діти поживають? –
Сват Іван питає.

– Та нівроку, слава Богу,
Краще не буває.
Дав невістку я тобі–
Не кожен те має:
І розумна, ѹ, головне –
Красиво співає.

– Тут ти, свате, правду мовиш:
Голос славний мас,
Та сьогодні у селі
Хто тепер співає?
В неї голос – то від Бога,
Голос бездоганний,
Та скажу, свате, по-правді,
Борщ варить поганий.
У селі мало співають,
Більше у вас, у місті,
А борщ, свате, у селі,
Щодня треба їсти.

Звичка

Чому, Іване, серед ночі
Картоплю ти копав? –
Вранці біля криниці
Сусіда запитав.

– Звичка, багаторічна звичка.
А вона – гірше неволі.
Копав у себе на городі,
І вірив, що краду на колгоспнім полі.

*

Скільки тієї зими?

Микола запитав Івана:
Чому не ходиш по суботах в баню?
Ні осінню, тим більш серед зими,
Попаритись, помитися, як ми.

Ніколи не було в мене бажання,
Скільки тієї зими?
Скоро весна, а там, дивись, і літо,
Помиємось і ми.

Кожному – своє

Сидять під вишнею в саду
Сусіди й розмовляють:

Купили скрипку ми дочці,
Вже рік скрипаль її навчає,
Говорить: у дочки талант,
Таких мало буває.

Може, запросимо, нехай
Щось для нас зіграє?

Ні. Я люблю слухать барабан,
А скрипки не сприймаю,
Не встигнуть ще на ній зіграти –
А я вже засинаю.

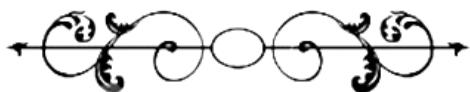

Покупці ще є

Кажуть, правда своє візьме.
Допоки ж нам чекати?
Коли ж вона туди дійде,
Щоб можна було взяти.

Задарма нічого не дадуть,
Вже все привласнили – «Моє».
Існує ринок.
І брехня – брехні
Брехню за правду продає.

Купують – покупці ще є.
Я не відкрию якусь тайну,
Що у найнахабнішу брехню
Вірять краще, ніж у звичайну.

Порада

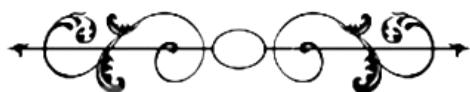
Коли ти землю поливаєш,
Щоб мати кращий урожай,
То й бур'яни ти підживляєш,
Це завжди пам'ятай.

Тому їх виrivай.
Подібне у житті буває.
Коли комусь допомагаєш,
У інших заздрість викликаєш.

*

Як змінити життя?

Життя змінити не так і важко,
Змінити ставлення до нього.
Тут головне, щоб зрозуміти:
Чому, для кого і для чого.

Що таке талант?

Що таке талант?
Це – витримка і праця.
Це – два критерії в одному.
Їх дотримуватись треба
Постійно самому.

Важка це праця.
Це – камінь не підмитий,
Коли зумієш рухати його, –
Скажуть: «талановитий».

Про вітер

Один і той же вітер,
Різна його сила:
Рухає у млині камінь
І корабель – через вітрила.

Й сміття на тротуарі підіймає,
Немов він підмітає.
А зайву силу, як відчує,
Буває, ще й руйнує.

Так і людина, коли погане робить,
Сама не завжди помічає,
І особливо той, у кого вітер
У голові гуляє.

Останній дурень

Кажуть: останній дурень.
Хто так мовить,
Помилку, певно, допускає.
Так, як і у всьому,
Тут досконалості немає.

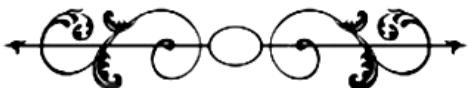

З підслуханого

Сидять двоє розмовляють,
Обом уже під дев'яносто,
Вік уже поважний мають,

– Майбутнє ще у тебе є,
Ти не втрачай надії.

Той йому відповідає
І про майбутнє, і про надії.
Можливо, й невпопад.
– Моє майбутнє – то вже склад,
Куди скидаю свої мрії.

Доповнення до сказаного І. Я.Франком

«Ми є народ, якого правди сила
Ніким звойована ще не була».
Та правда!? Невпізнанно вже змінилась,
І у брехню переросла.

Помело

Один слухати людей уміє,
Інший на свій лад розуміє,
Що йому слухати когось?
Він краще інших говорить уміє.
Говорить, а не робить.
Коли говорить – не міркує,
І головне, що б не сказав,—
Ніколи не шкодує.
Вони ще є. І це – з давен було.
Серед людей їм ймення – пустомеля,
І часто вживане: тріпло і помело.

Час вимагає

Хто винен, що у нас таке життя?
Всі ми причини знаємо.
І це – не головне,
Що знаємо.

Головне! Що знаємо,
Що ми не там шукаємо.
Проте – шукаємо!
І час даремно гаємо.

Кого й чому чекаємо?
Не відповідаємо.
– Чому? Знову не знаємо.
Живемо – спостерігаємо.

Можливо, це тому,
Що забагато знаємо:
Що робити, коли, кому,
На доброго царя чекаємо.

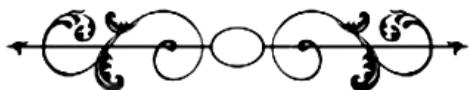
Він не прийде, його немає.
Поки нажива їх тримає,
Державу будуть розкрадати,
Допоки народ буде прощати.

Час вимагає, вимагає грізно:
Спинімо їх,
Бо буде пізно!

Не та дорога

Допоки грабувати?
Немов навіжені,
Знайте: в домовині
Немає кишені.
І з собою, звісно,
Всього не забрати,
Бо й на тому світі
Будете страждати.
Очі завидющі,
Все б собі забрали,
Руки загребущі,
Все б туди поклали.
Було ж, фараонам
Все в могили клали,
Потім їхні внуки,
Їх же й грабували.
Схаменіться люди,
Це ж не та дорога,
Чим більше багатства,
Тим далі від Бога.
І про це всі знають,
Знають й пам'ятають.
Чому ж так безбожно
Народ обкрадають?
Про те, що не знають,
Я їм не повірю,
Бо у церкву ходять.
У що ж вони вірять?

Ми є люди

Вожді Росії – це не вся Росія,
Народи на землі – брати.
На народ одна надія,
Він мир зуміє зберегти.

Коли вони борщу скоштують
Й сала смачного пожують,
Вони про тих вождів забудуть,
Їхню Росію продадуть.

Україна була і буде,
Для Світу ласий це шматок,
Та схаменімося, ми ж є люди,
Собі спроможні дати толк.

Ми народ, складний в натурі,
Ми – споконвічні мужики,
Нас продали лиси у вовчій шкурі,
Вожді нові, керівники.

Чому мовчиш, справи не робиш?
Кажеш, тебе це не пече.
Тим більше, хата твоя зкраю,
І в ліс робота не втече.

До правди прислухаємося мало,
Правду говорити народ затих.
Багато серед нас розумних,
Розумних, та, на жаль, сліпих.

Схаменіться, народ благає.
Доведете. Буде погано.
Можуть заграти знову сурми
І розплати час настане.

Чому до влади так біжать?

Чому до влади так біжать?
Немов, вовки на запах крові.
Вони все будуть обіцяль,
Вони на все готові.

Вони, всі знають, що робить,
А як робить? Не знають.
І брешуть, брешуть, брешуть,
Брешуть. Усе зробити обіцяють.

А у книжці трудовій
Ще й запису немає,
Що, де, коли робив,
А як робить – повчає.

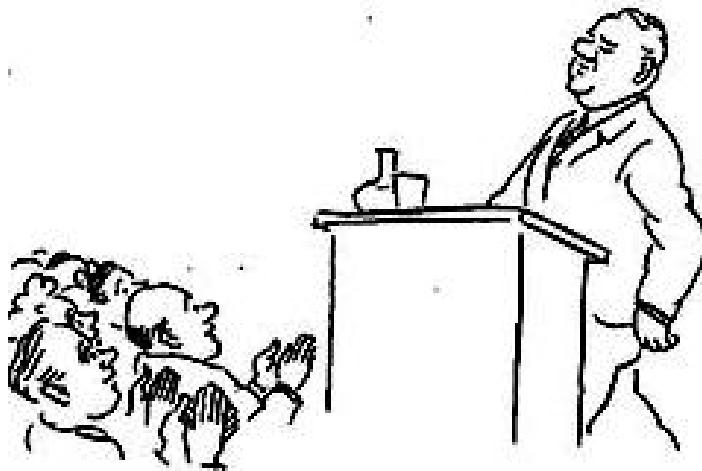
Витає дух свободи.
Спливають, як сміття, на хвилі,
Все нові й нові кукловоди.
І ми йдемо, вже не женуть,
Намітили нам путь.

Куди прийшли?
Вже добре видно.
Дивитися на те огидно,
А їм за скоєне не стидно.

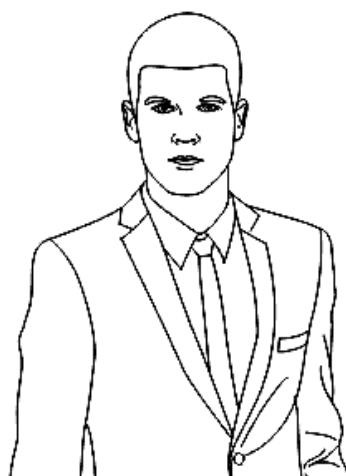
Щоб порядок навести

Щоб порядок навести,
Немає волі і уміння,
У наших керівників,
Таке у нас всіх розуміння.
У них є воля, є уміння,
Як у людей все відібрati,
Кинуть кістку, мовляв, гризіть,
Згризете, будемо підкидати.
І гризemo, ламаєм зуби,
І голосуємо за них,
Так обіцяють гарно, любо,
Сміються з нас усіх.
А де громадська наша воля?
Наша всіх відповіданість?
Говоримо: – Цього я не знаю,
Бо моя хата зкраю.
Так і будемо сидіти,
Сидітимуть і наші діти,
І будемо все те терпіти,
Допоки зможем зрозуміти.

Атрибут культури

Атрибут культури – галстук,
Він і залишився у людей,
У людей культури, знань, уміння,
Не у розхристаних грудей.
Приходить нове покоління,
Нап'ялить щось чуже на себе,
Що на людину непохожий,
Дивуються прохожі.
Хто ж ти такий?
Кричиш: «За Україну!»
І закликаєш до звитяг.
А у самого на грудях –
Американський стяг.
Такі ми є. Не цінимо своє.
Де ж таке ще є?
Бачить, плюють йому у вічі,
А він говорить: «Дощ іде».

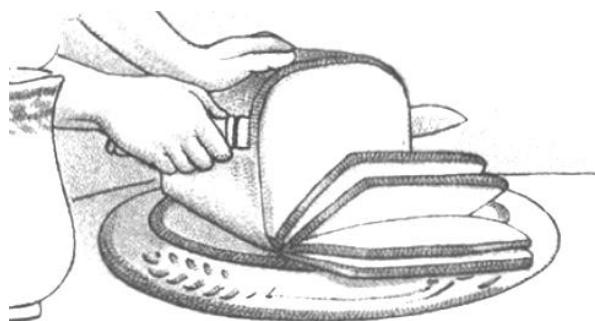
Забулося, пройшло

Був час, коли бідненько ми жили,
У всіх ї дальнях безкоштовно,
Хліб і спеції на столі були.

Забулося. Пройшло.
Не всі про теє й знають,
Мовляв, тож коли було...

Хто ж ми такі?
І що ми за народ,
Чому плюємо
Завжди у свій город?

Кожен запитас:
Хто ж він такий,
Що свою працю
Сам зневажає.

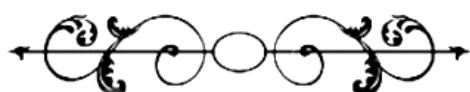
Що маємо, те й маємо

Все можна оправдати.
Мов, ситуація так склалась.
Будемо завжди мовчати,
І правда буде теж вагатись.

Надіємось на доброго царя,
А вибираємо такого,
Що без царя сам у голові
Не можем вибрati другого.

В заслугу ставимо:
Голосував я проти всіх!
Правда, графу ту відмінили,
Бо противсіх ів багато наростили.

Не можем зрозуміти,
Чому таких ми обираємо?
Тому!
Що маємо, – те й маємо.

Ми увібрали у собі

Ми увібрали у собі,
В особі українця,
Негативу і злобу
Певно, по самі вінця.

Обираємо кого із кого?
У нас одні ж зостались,
Не зможуть з'їсти – надгризуть,
Щоб іншим не дісталось.

Вибереш з того, що вже є,
Там і твоє, там і моє.
Зерном ми ниву засівали,
Тим, що було, і що придбали.

Не можна зі ставка
Із затхлою водою
Набрати свіжої води.

Не набереш. Ставок очистить треба.
Відкрити джерела
І напустити свіжої води.
Брудна, приведе нас до біди.

Кандидат у депутати

Кандидат у депутати
До виборців прийшов.
Всіх закликає працювати,
Нову державу будувати.

Говорить складно, критикує,
І що робить – міркує,
Його обрати депутатом
Громаді пропонує,
А сам в анкеті записав:
Не працював і не працює.

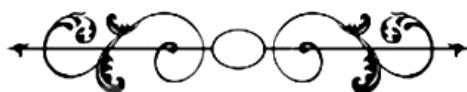
Важко вибрати дружину

Чому не женишся ти, сину?
Втрачаєш ти момент,
Вже тридцять літ тобі минуло,
Закінчив університет.

Важко тепер підібрати,
Щоб була дружина
З розумом, багата і красива.
Не раз чув батько відповідь від сина.

Час пройшов і мати питає:
Коли ж ти будеш вже женитись?
Внуків ми чекаєм.
Син, що раніше говорив,
Те й відповідає.

І мовив батько:
— Немало бачив на своєму я віку,
Чув ці не раз від тебе фрази,
Щоб жінку вибрати тепер таку,
Женитися прийдеться аж три рази.

Скарга

Визвав сільський голова
Петра, щоб справу уладнати,
Бо сусіда
На нього скарги став писати.

Петро слухає, мовчить,
Що мовить голова,
Уточнюює окремі,
В скарзі написані слова.

Голова розповідає
Голосно, зі злом,
Іван пише, що зрівняв Ви
Його з його козлом.

Це – правда, не секрет.
Так йому й казав.
Але мені цікаво знати,
Хто скарги з них писав?

Як банку відкривати?

(З почутого.)

У «Супер-маркеті» однім
Покупець питає:
Підкажіть мені, будь - ласка,
Я б хотіла знати,
Просто не збагну сама,
Як цю банку відкривати?

Продавчиня-консультант,
Таких багато нині,
Відповіла:
– Інструкцію прочитайте,
Вона – у банці, всередині.

У чому Космосу краса?

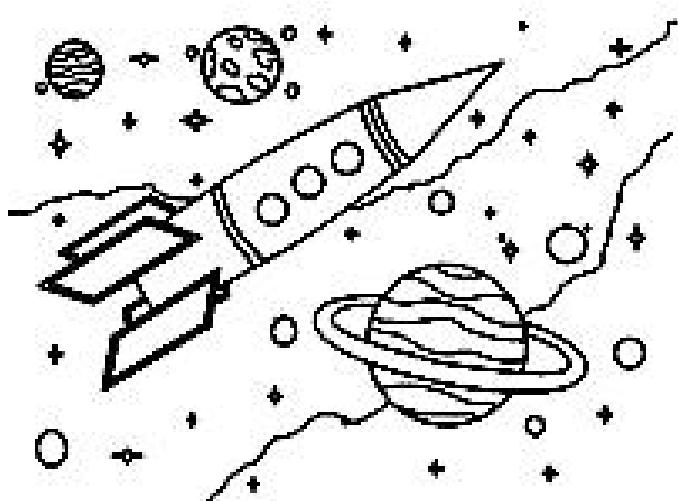
У сільській школі йде урок,
Учителька старанно учням
Про космос розповідає:

Космос – міжпланетний простір,
Поза планетою Земля,
Людина вже його вивчає,
Вивчає там, вже – нездаля.

Що наший вчений Корольов
Ракети будував,
Космічні кораблі у космос,
Він ними відправляв.

Багато вчені відкриттів
Про космос вже зробили,
І космонавти українські
Туди шлях теж проложили.

Скажи тепер мені, Олеже:
У чому Космосу краса
Нині полягає?
Краса у тому, Марьянна,
Що там людей немає.

Запах парфумів

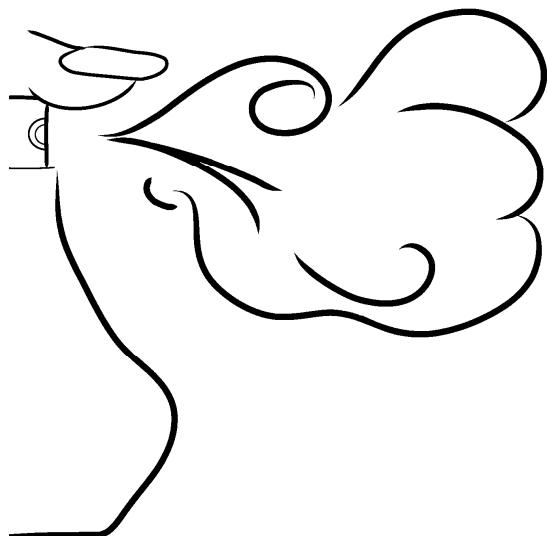
Який чудовий запах у парфумів,
Коли придбала?
Чоловік радо запитав.

Це ж ті, коханий, що вчора,
Ти мені подарував.

Навіщо, люба, ти жартуєш?
Такого вчора не було.

Таке було, було це вчора,
Зізнаюсь, накінець.

Переконаєшся ти й сам,
Коли у свій заглянеш гаманець.

Пригадала

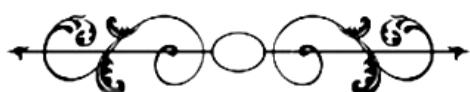
Із вагону вийшла жінка –
Бальзаківський вік.
На пероні зустрічає
Любий чоловік.

Чоловік зустрів дружину,
Скупо обійняв, цмокнув в щічку,
Узяв речі
І тихо почвалав.

А навпроти чолов`яга
У старомодному плащі
Розціловує гарненьку
Молодичку від душі.

– Бач, як інші зустрічають,
А мене як зустрічав?
Відповів той з пересердя:
– Чужу й я б так цілував.

І подумала дружина:
Чоловік, напевно, прав...
Пригадала, як «знайомий»
Її вчора цілував.

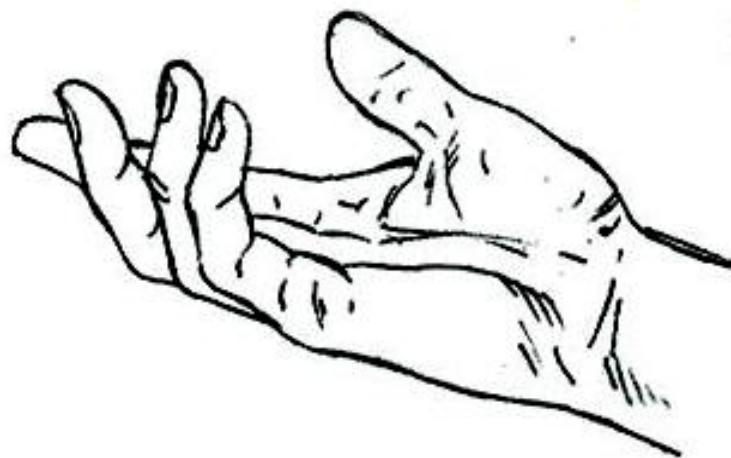

Фінансова стабільність

Бізнесмени різні є,
Успішні й неуспішні,
Взагалі, можна сказати,
Справи й там невтішні.

Я один із тих, що успіх маю,
Маю певний фах,
У фінансах бізнесових
Стабільності досяг.

У цьому вся моя сім'я
Переконалась й знає,
У мене грошей не було,
Не буде і немає.

Коли зривати яблука?

Біології урок.
Про яблуню і яблука
Ведеться розмова.
Яких яблуні сортів
Були і бувають,
Як саджають, доглядають,
І коли яблука зривають?
Щоб перевірити, що дітвора
За урок пізнала,
Коли яблука зривають?—
Учителька запитала.
Дмитро мовить — по осені,
Катя — що у серпні,
Оля каже — у вересні,
У жовтні — каже Ната.
Хто бажає доповнити?
Хто іншу думку має ?
Послухавши відповіді,
Учителька питає.
І Микола так доповнив:
Пораду хочу дати:
Коли прив'язана собака,
Найкраще яблука зривати.

Приснилося Іванові

Приснилося Іванові,
Що високо у небі,
Поміж хмар літає,
І так просто, по-доброму,
З Богом розмовляє.

Що для тебе мільйон років
В небі означає?—
У Бога Іван питає.
Для мене – це одна хвилина,—
Той відповідає.

А приміром, мільярд гривень –
Що те означає?
Це для мене є копійка,
Бог відповідає.

Попрохав Іван у Бога :
Дай мені її хоть половинку.
Тобі я цілу її дам,
Лиш зачекай хвилину.

У храмі Святого Іоанна

У храм Святого Іоанна
Бізнесмен зайшов крутій,
На шиї, як для собаки,
Ланцюг коштовний, золотий.

І до священника звернувся:
Прошу вас допомогти,
Сьогодні в мене кіт помер,
Потрібно погребти.

Щоб все за звичаєм було,
Як кажуть, православним,
Вас привезу і відвезу,
Буде о'кей, шикарно.

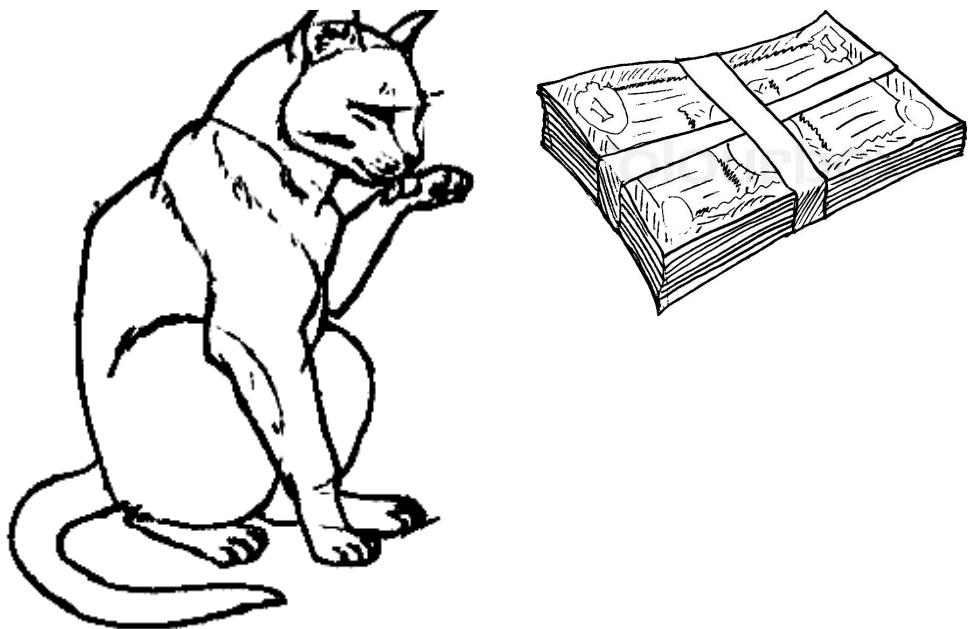
Та ти ж у храмі, у святому
Обурився служитель,
Тут й говорити про це – гріх,
Це ж свята обитель.

Який береш на себе гріх,
Ти сам того не знаєш,
Який на себе страшій гріх
Цим дійством накликаєш.

Та ладно, батя, не ламайся,
Я заплачу, як нада.
Для начала десять штук,
Як кажуть, – принада.

А відспіваєш, стільки ще
Покладеш у кишеню,
І за пазуху йому запхнув
Зелених повну жменю.

Твоє прохання має сенс
І дії твоїї славні,
Чому ж ти зразу не сказав,
Що кіт твій – православний?

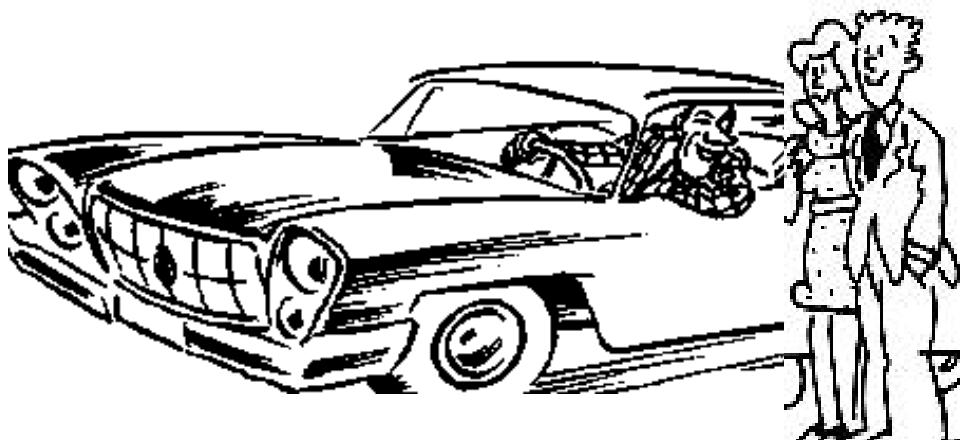

Мені – не в її бік

П'яну жінку до таксі
Приволік чоловік,
Відвези її додому,
Мені – не в той бік.

Як жінку, Валя,
Я тебе ціню,
Вродлива, лагідна,
Душою ти багата.

Скажу відверто:
Ти не ображайся,
Як собутильник,—
Тут ти слабувата.

Скільки заробляє чоловік?

Кожен день у новій сукні,
Дорогі прикраси,
До подруг заходить Зіна
Поточити ляси.

Скільки твій любий чоловік,
Грошей заробляє?
Що коштовно він тебе
Отак зодягає?

Заробляє, як і всі,
Різні часи були.
Раніш відсидів рівно три,
А цей раз – п'ять дали.

Клин клином вибивають

Прийшов до лікаря хлопчина
Молодих ще літ,
Запитує: – Що може бути,
Бо сам не можу я збегнути,
Сиджу по двадцять вже годин,
І від компа не можуть відтягнути?
Забув про все,
Нічого вже немиле,
Один комп’ютер в голові,
Сам впоратись не в силах.

- Хвороба, бачиш, це страшна,
Залежність – її звати,
Та безнадійно не бува,
Будемо лікувати.
Щоб цю хворобу лікувати,
Метод приміняють,
По-народному сказати,
Клин – клином вибивають.
Пораджу, хлопче, я тобі:
Переключись на цигарки й спиртне,
Щодня вживай! Мене почув?!
- Вживай по стільки,
Щоб про комп’ютера забув.

Фальшива купюра

Біля пункту, де міняють
Долари на гривні,
Гурт бажаючих стойть,
Стурбованих і пасивних.
Відчинилося віконце,
Почали міняти.
Один із них подає
Долари продати.
Взяла касир і питає:
– П'ять тисяч!? Купюра фальшива!
Я не бачила такої,
Он скільки проробила.
– Віддай назад – Обурився –
Порядку немає.
Скажіть краще: «Нема гривні.
Фірма не міняє».
Поводишся ти нечесно,
Ще й несправедлива,
Сама, кажеш, не бачила,
А кричиш, фальшива.

Почитай мені, внучко

Почитай мені, внучко,
Щось зі старих книжечок,
Бо набридло щодня слухать
Із «ящика» балачок.

Анну Кареніну тобі,
Бабуню, почитаю,
Про молодість твою
Цим твором нагадаю.
Бабця прослухала та й каже:
Воно, внучко, йде здавен,
Не кожному господь укаже,
Де прив'язати свій човен.
Що я повідаю тобі,
Жила Анна проблемно,
Корову б їй, а то і дві,
Не втратила б життя даремно.

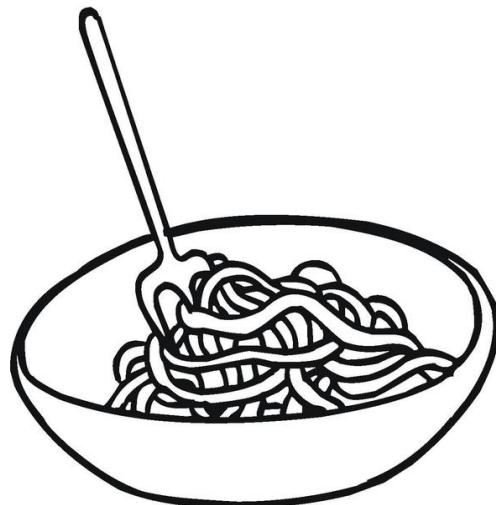
Сюрприз

Повернувсь додому пізно
Вечором чоловік,
Затримався, говорить слізно.

І до дружини лагідненько:
Що є вечерять, дорогенька?

– Приготувала я тобі сюрприз,
Відповіла дружина сухо:

Приготувала я твою лапшу,
Що місяць мені вішаєш на вуха.

Немає сили

Прийшов у лікарню чоловік,
До лікаря заходить,
І скаржиться: Мені порада ваша,
Може, дуже нашкодить.

Минулий раз
Ви радили, щоб я,
Якщо, буває, випиваю,
Обов'язково дотримувався міри.

Ні, лікарю, цього тепер
Не можу я зробити,
Немає в мене стільки сили,
Щоб так горілку пити.

Прийшов додому й прочитав
У довіднику старому,
Що Міра – двадцять шість літрів,
Не під силу це ні кому.

Хто із вас тупий?

Пояснюю на уроці
Учитель теорему.
Пояснюю без емоцій
Все, немов у тему.

А тепер підніміть руку:
Хто не зрозумів?
Підняли всі учні руку,
Вчитель онімів.

— Усі слухайте уважно,—
Ще раз повторю,
І запомніть, це востаннє
Я для вас роблю.

Пояснив. Питає:
А тепер хто не поняв!?
Знову диво —
У весь клас руки підняв.

Роздратовано учитель:
Втратив час я дорогий.
А тепер прошу піднятись,
Хто із вас тупий?

Один піднявсь, віддінник Коля.

– А ти чому піднявсь, Миколо?

– Цікаво мені знати.

– Думаю, якось незручно
Вам одному стояти.

Що на подвиг спонукало?

Перед класом учителька
Сашка вихваляє:
Тепер у школі і наш клас
Свого героя має.
Як бачите, кожен з вас
Героєм може стати,
Якщо будете приклад
Із Сашка всі брати.
Витяг Сашко товариша
З води крижаної.
Кинувся рятувати,
Не втративши й секунди одної.
– Розкажи, Сашо, всім нам,
Що, тебе, на подвиг побудило?
– Позичив я йому коньки,
А він провалився, дурило.

Не все пізнав

Відвели батьки до школи
Сина в перший клас.

А бабуся вже онука
Зі школи забрала.
– Чому навчився ти у школі?
– Вона запитала.

– Багато я чому навчився,
Звісно, всього не пізнав,
Бо й завтра йти до школи
Учитель нам сказав.

На уроці малювання

На уроці малювання
Малювати натуру,
Принесла учителька до класу
Оголену жіночу скульптуру.

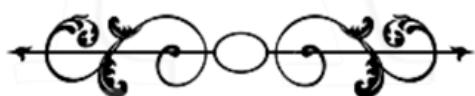
Поставила на столі,
Учні розглядають.

- Що сподобалось тобі,
І чим скульптура увагу привертає?—
Учителька у Каті питає.
- Мені сподобалися плечі
І особливо голова,—
Чемно та відповідає.
- Що, Вікторе, сподобалось тобі
Найкраще в скульптурі?
- Мені сподобалися груди.
– Бюст, Вікторе! Безсоромний!—
Учителька гудить,
Вийди з класу, на повітря,
Там тебе остудить.
- Коваленко, ти скажи:
Придивись пильніше
Що сподобалось тобі,
У скульптурі найліпше?

Мені... сподобалось... найліпше...
Наперід оцінку знаю вашу,
Сподобалося нехороше,
Я сам вийду із класу.

Голубі мрії

Дружина докоряє чоловіка:
Ти мене не поважаєш,
Я повертаюся з роботи,
Мене не зустрічаєш.

А у подруги чоловік
І на роботу проводжає,
Після роботи зустрічає,
Також працює, не гуляє.

Мене кохали у свій час
Оsvічені, красиві й заможні.
Могла я заміж вийти за любого,
І був би радий кожний.

- Могла, чи не могла, –
Це твої мрії голубі.
- Вони були за мене розумніші,
Тому й не одружились на тобі.

Двадцять літ тому

Повз школу батько з сином йдуть.
Батько п'яний, спотикається.

- Рівно двадцять літ тому
Я школу цю закінчив,
За це і випив. Полагається.
- У тебе кожен день такий,
Постійно це трапляється.
- О, ти відвертий і прямий,
У тобі кров моя.
- Тепер я, батьку, зрозумів,
Чому сьогодні вчителька сказала,
Що двадцять літ не бачила у школі
Такого телепня, як я.

Немає терпіння

Стойть на мосту чоловік,
Зіперся на перила.
Внизу – широке плесо річки,
Рибалки рибу там ловили.

Стойть. Спостерігає.

Прохожий поруч його став,
– Як ловиться? – тихенько запитав.
– Стою ось майже п'ять годин...
Ніхто нічого не впіймав.

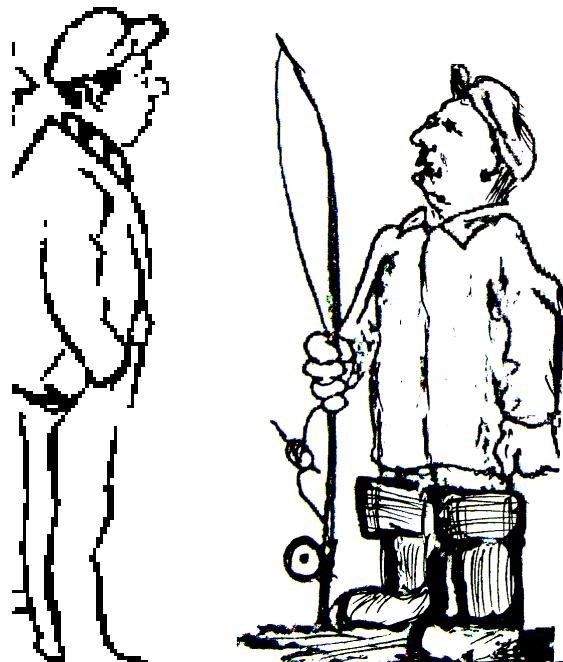
– Ви що, заядливий рибалка?
Є навики, уміння?
Рибалка: Заняття пусте,
Нема на те в мене терпіння.

З рибалки

Під вечір, у недільний день,
Зустрілися сусіди.

- Звідкіля, Миколо, йдеш? –
Сусід запитує сусіда.
- Ти що, не бачиш?
Розкрий моргалки,
Це й дурню видно,
Що йду з рибалки.
- Я то бачу,
Що ідеш з рибалки,
Чому ж засмучений,
Немов горем прибитий?
- Де та радість може взатись,
Як мені її зробити?
Он оголошення висить:
Рибний магазин закритий.

Модні слова

Голова колгоспу Гнат
При кожній розмові
Модні слова любив вживати
Були наготові.

- Правління не проводжу я тому,
Кожен нехай знає,
Людей багато у відпустці,
«Акваріуму»* немає.
Надісланий з району
Лист вручає агроному:
- Вимагають,
Коли пшеницю будем сіять,
І щоб не втратили момент,
Нам зробити «екскремент».*
Прошу тебе, організуй,
Зроби як, кажуть, у натурі.
Ти знаєш, я люблю,
Щоб все було у «абажурі»***

---

*кворум , ** експеримент, *** ажур

А напис не стирається

Перед святами, як завжди,
Місто прикрашають,
Шляховики вже, як закон,
Розмітки поновляють.

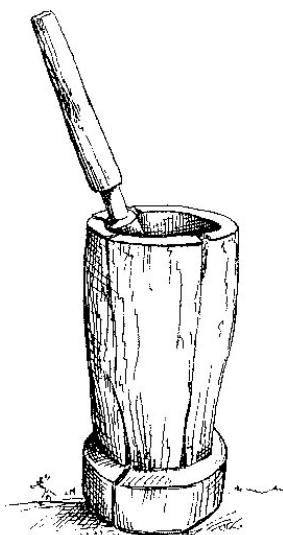
Цікавиться дідок у майстрів:
– Чому так получається?
Розмітки зробите сьогодні,
А через місяць
Вони кудись диваються.

А телепень он написав
Що не дозволяється,
Два роки трутъ його машини,
А напис не стирається?

Коли товкти у ступі воду

Коли товкти у ступі воду,
Коли настирливо товкти,
Товкти завжди, кожну годину,
То мети можна досягти.
Правда, то мета буде не та,
Яку робить повинна ступа,
Проб'еш у ступі тільки дно,
Не потовчеш зерно.
Так і слова, пусті й неправди,
Можуть цілі досягати,
Коли постійно, щогодинно
Ступі живій розповідати.
А вони є, живі є ступи,
Не товчуть вони зерно,
Головне для них – гупати,
Щоб чути їх було.
Вже чверть століття
Ось так і живемо,
Нам налили води у ступу,
І всі гуртом товчено.

Ручна ступа.

Поглянь на Карпати

Поглянь на Карпати,
Де росли смереки,
І на тому боці,
Де жила Марічка,
Знишили смереки,
Замулилась річка.
І не чути співу
Славної трембіти,
Що ж ви наробили?
І чиї ж ви діти?
І на полонинах –
Тракторів дороги,
Карпати оголили,
Не боячись Бога.
Продали за безцінь
Ліс весь за границю,
Згубили природу,
Звірів і всю птицю.
Волаєте: Карпати
Вас вже затопили.
Ви ж зрубали гілку,
На якій сиділи.

На полюванні

Мої знайомі, не бідні люди,—
Було у них бажання,
Як буде дозвіл на пернатих,
Візьмуть мене на полювання.

Наші! Приватизовані ставки.
Дозволу нам не питати,
Візьмемо позашляховики,
Поїдемо качок стріляти.

Ставок у полі чималенький,
Очерет, осот і бур'яни,
Враження надпоганеньке,
Бачив таке після війни.

Та всі того не помічають,
Може, й не розуміють.
Тепер відпочивать,
Вони по-своєму уміють.

Юшки казан спорожнили,
Та й випили немало і не в пору.
Про це багато говорили,
Для гостроти, мов, зору

Кричить, гуде, шумить ставок,
Кулі свистіли,
Піднялися зграї качок
І в поле полетіли.

Затихла недешева стрілянина,
Качки злетіли, нічого стріляти.
Ще з більшим галасом і криком
Трофеї почали збирати.

- Іване! Моїх качок ти не бери!
- А де ж мої? Їх три сюди упало.
- Певно, Петрове собача
Йому їх відтаскало.

- Ти !? Наді мною не жартуй
Я для себе настріляв,
Прошу тебе, базар фільтруй,
А сам лови поменше гав.

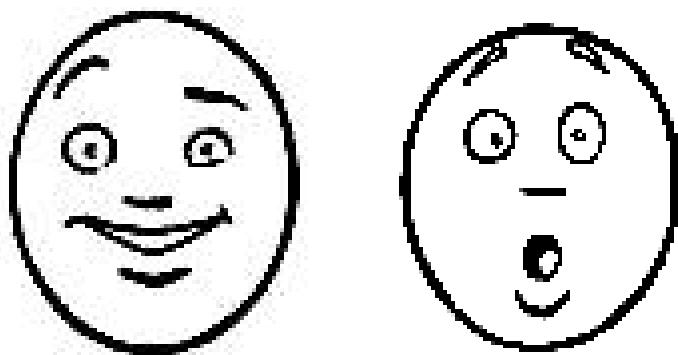
Де ж можна вже і в наші дні,
Ще й при великому бажанні,
Більше послухати брехні,
Якщо не на полюванні.

Виходять мокрі, в жабуринні,
Качки немає й однієї.
Ніхто не встрілив, всі безвинні
Із компанії всієї.

Побачивши це полювання,
Незручно ставить запитання:
Коли хто качку у руках
Із них тримав востаннє?

Що скажеш, досягнута мета,
Насолоду всі отримали велику,
Як кажуть, не скільки діла у кота,
Як у кицьки крику.

Як себе нам величати?

То як себе нам величати,
СУМЧАНИ ми, чи то СУМ'ЯНИ ?

Яку ж нам літеру писати?
Щоб твердо знати, не гадати.

Сумчани – Ча ?
Літера ця нам не підходить,
Початок слів: чекісти і червоні.
Сум'яни – еМ ?
Ця літера також зашкодить,
Початок слів «москаль» і «москалі».

Давайте, будемо писати еМ.
Радять ті, що мову знають,
Звикнемося і збагнем,
До всього звикають.

Пропоную без всякого лукавства.
Історія тут ні при чому!?
Люди ці від мовознавства,
І знають, певно, нашу мову.

Коли напишемо «Сум'яни»,
Зникне багатовікова фальшивість,
Це зрозуміють всі Сумчани,
І запанує справедливість.

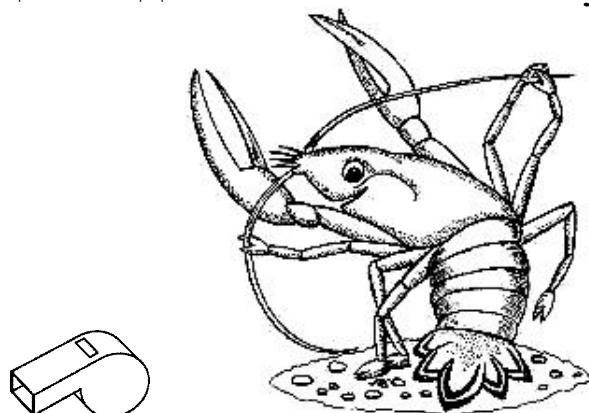
Сум'яни і Сум'янки!
Не сумуйте. Народ до всякого звикає.
Окремі пишуть і говорять:
«Губернатор Сумщини»,
А губернії Сумської ніколи
Не було й немає.

Проте, одне мене хвилює:
Закон і писаний, і неписаний існує,
Хто за кермом, вірніш, при владі,
Той пропонує і правує...

А для людей й не свиснуть

Розмовляють два місцевих «боги».
Команда їхня у футбол грає,
На кубок мера.
Потрібна перемога.
Матч відповіdalний,
Потрібно щось робити,
А наслідок буде реальний –
В залежності, хто буде матч судити?
У мене на приміті є суддя,
Ти його знаєш, – знаменитий Рак.
Розкішне любить він життя,
Зелених всунем, не дурак.
Такий матч вперше Рак судив,
У клешні свисток міцно затиснув,
Хвостом під себе землю рив,
Змагання не почав, – так і не свиснув.
І вже, на вимоги трибуn,
Команди без судді
Стали змагатись,
А що було?
Не важко здогадатись.
Таких тепер раків-керівників
Влада ставить, немов навмисно,
Гребуть під себе клешнями й хвостом,
А для людей – вони й не свиснуть.

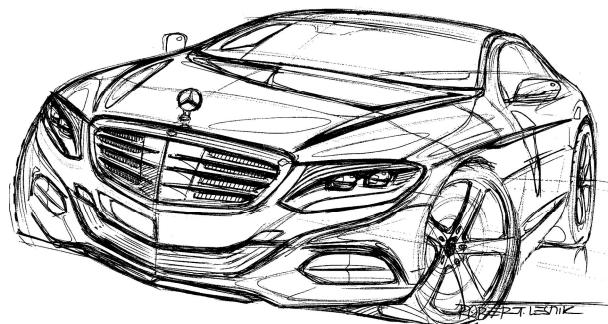

Сучасні Щуки, Лебеді і Раки.

Пам'ятаєте? Як було у Крилова:
«Раз якось Лебідь, Рак та Щука
Везти підводу узялися,
І в неї троє всі мерщій впряглись.
Щосили смикають,- та ба, немає ходу!
Воно, здавалось би, і не який тягар:
Та Лебідь рветься аж до хмар,
Рак сунеться назад, а Щука тягне в воду.
Хто винен серед них, хто ні, – судить не нам,
А тільки віз і досі там.»

Це так було давно. Було.
Пройшли роки, вони усе змінили,
Тепер вже Лебідь, Рак і Щука до підводи
На дорогому мерседесі підкотили.

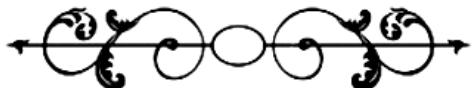

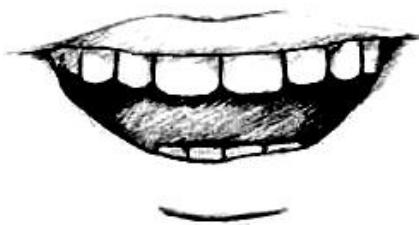
Тягти підводу, впрягатися не спішили,
Заздалегідь «законно» все зробили,
В оренду підводу на двадцять літ взяли
І договір, звичайно, заключили.
Правда, орендодавці – люди пристарілі,
До того ж, половина з них – сліпих.

Компанія охоронять підводу
Привезла їй поставила – своїх.
Лебідь, Рак і Щука знали:
Підводи їм не потягти,
Самі без орендодавців порішили
Підводу по кишениях власних розтягти.

Вантаж миттєво Рак продав,
Клешнями увесь метал порозрізав,
Колеса Лебідь під гніздо забрав.
Що залишалось – проковтнула Щука.
Кажуть, з орендодавців хтось був прозрів,
Та було пізно – від їхнього майна,
(Нової ще підводи) –
Залишилась кучка непотребу, лайна.
Мораль цієї байки непроста.
Усе змінилось. І мораль уже не та.
Якщо ти вкрав, привласнив і продав,
Мовляв, законно досягнута мета.
Бідні ті орендодавці
Лебедя, Рака і Щуку гудять.
А вони зникли.
Спробуй їх тепер знайти!?
І до відповіданості притягти...

Зайвий клопіт (Рот)

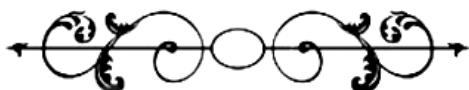
А скільки зайвого клопоту
Ми маємо завдяки роту?
Скільки харчів і різної води
Потрібно подавать туди?

Те все потрібно приробити,
І в більшості, за «дорого» купити.

Так от:
Що погано ми тепер живем,
Багато що, як не в усьому,
Винен наш рот.

А скільки зайвої турботи
Ми здійнюємо після його роботи?
І набагато краще можна жити,
Якщо із кошика з харчами
Їх менше в рот собі ложити.

Порада перевірена, розумна.
Та в ящик довгий ти її не відклади!
Краще буде для власного здоров'я
І «окружающей среды»!?

Артур Сміття

Артур Сміття
Прожив життя.
Оглянувся.
А що зробив?
Життя пропив.

Засумував.
У стакан налив.
І зп'яну закричав:
— Я для суспільства
Корисне робив—
Щоденно в туалет ходив.

Життя пропив.
Не в тому суть!
Нічого не зробив,
Ще й пенсію дадуть.

А ти святкуєш

А ти святкуєш.
Скільки днів на рік?
Для справи – то негативний лік.
А ти святкуєш.
Немало вже прожив.
Оглянися й подивися,
Що за життя зробив.
Сьогодні поспішаєш
На день святого Валентина.
Хто він такий?
Тобі до того немає діла !?
Ти радий, подейкують,
Що скоро буде нове свято,—
День розумного дебіла.
Аж лоскотно –
Так хочеться знати,
Які ж то будуть сувеніри
До свята того виробляти?

Що змінилося? Забули

Всі вже забули, як починали
Нову державу будувати.
Що говорили, що писали –
Хочу нагадати.

Писали ЗМІ, радіо гриміло,
Не виключалися телеекрани,
Яке було потрібне діло?
Нас лікували шарлатани.

Кашпіровські, Чумаки Алани,
Часто НЛО до нас літали,
Здебільшого там, де село,
На полях, у пшениці, сідали.

По телебаченню нас лікували,
Плямкали губами, клубочили руками,
Воду у стаканах заряджали.
Давали установки, щоб ми спали.

Всі бачили, не нарікали,
Всі задоволені були,
Перед телеекранами проспали,
Проснулися! А Вкрайну розтягли.

Чумак не плямкає і не клубочить
Вже руками.
Не прилітає НЛО
І без того, що відбулося, зрозуміло,
Вони зробили своє діло.

Та знову на телекранах
Нові Кашпіровські, Чумаки Алани,
Тепер вже депутати,
Народом обрані, – не шарлатани!

Ті говорили, що
Нас врятує нове чудо,
Ці твердять, що врятує заграниця,
Між ними, власне, вся різниця.

А решта, все, як і було.
Перемін на краще не прийшло,
Тільки красти стали більше.
Народу стало жити гірше.

Було, було, але такого не було.
Зникають фабрики, ліси, заводи,
Залишилось продати землю і село,
І чекати із-за моря вже погоди...

Не віддам

- Ти, Миколо, м'яч мій взяв,
І собі привласнив,
Мені твердиш, що не брав,
Іван каже, бачив.
- Мало що Іван твій бачив,
Я тобі кажу – не брав,
Сам то ти його не бачив,
Повертає нема підстав.
- Так, Миколо, поступать,
Безсовісно, срам.
Якщо я сказав: не брав,
Означає, не віддам.

Ні, я засміявся

До кімнати син забіг,
У слізах весь, плаче.

І крізь слізи, чому плаче,
Пояснить старався.

Татко вдарив молотком
Сам себе по пальцях.
Так тобі шкода татка?
Ні, я засміявся.

Сусід

Дивлюсь, сусіде, я на тебе
Й дивуюся щодня:
Де ж можна
Стільки грошей
Заробляти?
Щоб палаци будувати,
Іномарки купувати,
І за морями
Тричі на рік відпочивати?

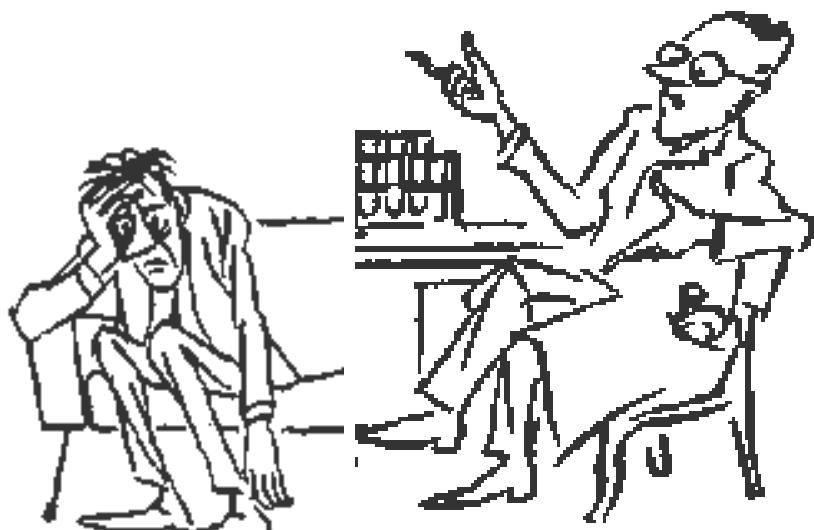
— Фірму маю я свою,
Технологія не всім відома,
З повітря гроші я роблю —
Важко зрозуміти несвідомим.

Технологія нова?
Ні, то якась нерозбериха!?
Не вірю я твоїм словам —
Не даєте вже й дихать.

Порада лікаря

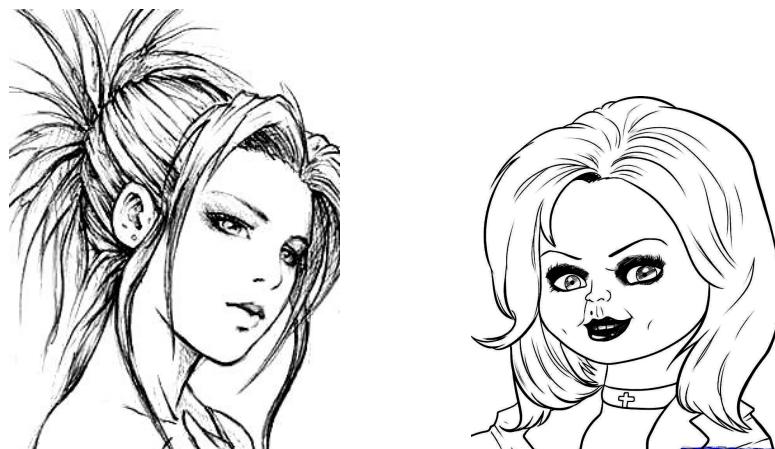
Не сплю я, лікарю, ночами,
Змарнів і постарів.
– Таблетки, ось, купіть оці,—
Сказав, в якій аптекі.—
Таблетку випийте,
Лягайте спочивати,
І головне, прошу,
Стараитесь рахувати.
Як повний курс ви пройдете,
Прохаю завітати.
– Як там, справи?
Головне, що лік ви ведете,
І таблетки діють?
Я так розумію?
Дорахую до п'яти:
– І вже засинаю.
Це ж чудово! Отак діють!
Вас поздоровляю.
Ви, лікарю, спішите
Висновки робити,
До п'яти ранку! Рахую.
Вже сил нема терпіти.

Білявки

Білокосі, за столом,
Сиділи, чай пили.
І паркет наддорогий
Кип'ятком весь залили.

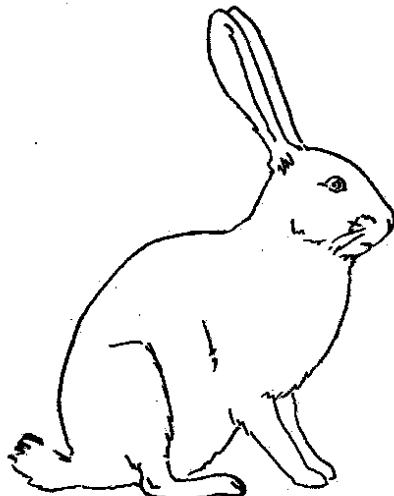
- Давай скоріше, витирай!
Нам не минуть біди!
- Вода гаряча, страшно мити!
Долий холодної туди.

Сучасна байка.

На галявині, у лісі,
Суд іде. Вся звірина
Зігнана зі всього лісу...
Визначається вина.

Не знат, не відав бідолага,
Зайчик сірий, що там ліс –
Приватна власність кабана,
Дику моркву там погріз.

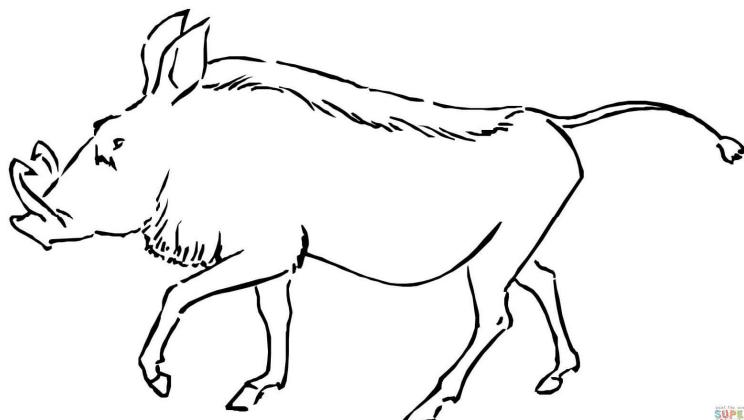
Коли там бігав, були моменти,
Залишив заєць екскременти,
Справу експерти зробили,
Вещдоки є, – зайця прикрили.

Вовчо-свиняча дружня зграя,
Щоб у покорі всіх тримати,
Домовилась заздалегідь
Зайцеві голову відтяти.

Судили зайця: Вовк та Кабан.
Дятел – секретар, маленька птиця.
Звичайно, захист вела Лисиця.

За такий надмірний злочин
«Потрібно голову відтяти» –
В заключному кабан сказав
Й судді бумаги передав.

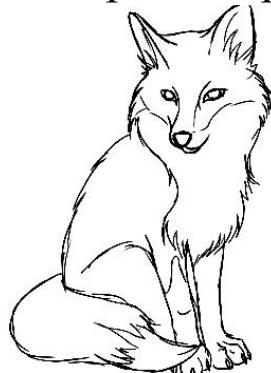

© SUPER COLOR

Хитнув вовчисько головою,
Згоду цим подав.

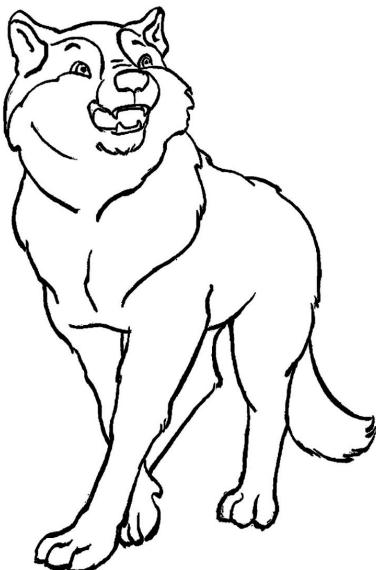
Адвокат – лисиця рижа,
Мову іншу повела,
Кажуть, отримала від зайця
Зеленими хабара.

Виступаючи, просила
Все до крихти врахувати.

І гуманно, за законом,
За таку малу провину,
Щонайбільше – хвостик надрубати.

У лісі тихо, вовк читає
Вирок суду роковий,
Що ж то буде – всі чекають,
Стойть заєць, ледь живий.

Суд врахував всі «за» і «проти»,
Закони примінив нові,
Вирішив: Хвіст зайцю відрубати,
Тільки при самій голові.

Знайшов вихід

Дід Петро і баба Мотря
Народилися в селі,
Тут росли, тут одружились,
Вік, як кажуть, прожили.
Діти в місті, внуки там,
Тільки літом всі в селі,
Меж немає радошам:
І дорослим, і малим.
Сіють, садять, полють, косять,
Збирають, сушать, консервують,
У місто цілу зиму возять
Проддобавки – не бідують.
Старі стали сумувати:
Осінню пішли дощі,
Стала хата протікати,
Тут які вже радоші.
Соломою крита хата,
Треба нею і підкрити.
Пішов дід до «фермера»
Соломи просити.
– Нема соломи вже тепер,
Не заготовляємо,
Зерно мені потрібне в бункер,
Солому в полі розкидаємо.
З цим прийшов додому дід...
Купив вишневої металочерепиці,
Щоб не слухати, що прогнозують астрономи,
Приляпав, каже, та й нехай стойть,
Буде не гірше соломи.

Цікаво знати

Підбігає до таксі
Зовсім гола жінка.
І благає водія
Довезти до міста.
– Чим пошвидше!
Плачу любу ціну!
Він мене запам'ятає,
Я його роздіну.

Таксист дивиться на неї.
А вона до нього:
– Ви, що? Голої не бачив?
– Бачив все це сотні раз,
Та цікаво знати,
Звідкіля, щоб розплатитись,
Будеш – гроші діставати?

У тролейбусі

Зайшло в тролейбус «бомженя»,
Не штани – одне лахміття –
На вид його вбрання.
За ним, ще в гіршім – повнолітня.

Сіли поруч доня й мама.
Ви, що, люди, подуріли?
Немов це за часів Адама,
Грішне тіло ледь прикрили.

Старий дідок матір питає:
– Не соромно носить такі штанці?
Вона того не знає.
Раніш соромились ходити так старці.

Та зразу «випалила» слова,
Певно, заготовлені були:
– Так ходять за кордоном,
До цього ви не доросли.

– Куди мені? Я вже не доросту.
Навіщо ж ти
Навчаєш малу доньку
Ганьбить культуру нашу і красу?

Сама приїхала?
Чи вас пригнав хтось гоном
Нести таку культуру?
Пробач мене,
Тебе питаю, дуру?

Фото для роздумів

Поглянь на себе

Поглянь на себе, кожен з нас,
Поглянь, так наче збоку...
Поглянь, подумай і збагни:
Які політики на кухні,
Як не зодягнуті штани?

Які філософи?
Ми й не гадаєм,
Коли у соцмережу
Свої шедеври викладаєм.

Що запитай, на все відповідаєм.
Аж страшно слухать.
Все ми знаєм. Це – добре.
Воно і непогано.
Проте, до нашого життя
Придивись старанно.

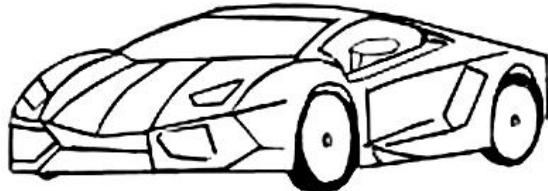
Тут зовсім іншу ми картину маєм,
Окремі вже змирились,
Якими ми були,
Такими й залишились.

Не видно

Не видно, чи великий розум,
Коли авто у нього дороге,
Яку в машині держить позу,
І портмоне туге.

Сьогодні важко угадати,
Часи змінилися.
За що і як можна придбати?

Вони ростуть

Вони ростуть,
Як ті гриби у лісі,
Й до влади йдуть
Старі й нові,

Примушують народ
В старій білизні ритись,
Самі оділи
Фраки золоті.

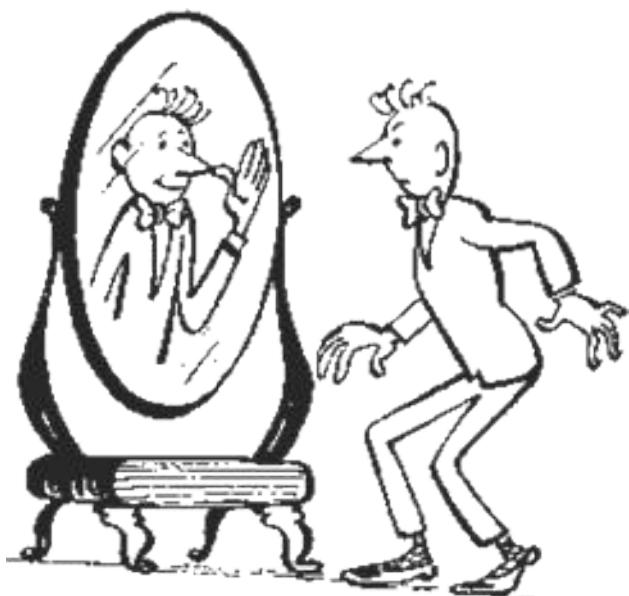
Допоки дзеркало винити?

Допоки дзеркало винити?
Що нам спотворює обличчя,
Не віримо собі, що бачим,
Впродловж не одного сторіччя.

Хоч, як ти дзеркало не лай,
Та все ж таки змирися,
Марно зусиль не докладай,
До себе краще придивися.

То дійсно ти, такий ти є,
Таким ти був, таким і будеш.
Обличчя дійсно то твое.
Навіщо дзеркало ти гудиш?

Коли б ми, що бачимо, казали,
Як дзеркало, що бачить, те і каже.
На скільки б правди більше знали,
Може, колись так буде, час покаже.

Додаток до сторінки 7

Моє село

Слова Олександра Климова

Музика Івана Головченка

Пісня про село Підставки

На берегах Груні-ріки й ставків,
Село моє привільно розмістилось,
Живуть вже Підставки триста років,
Воно зорею щастя розгорілось.

Приспів:

Закохані ми в ріднеє село,
Його поля, ліси, гаї і луки,
Село для нас наснаги джерело,
Як материнські теплі, ніжні, руки.

Підставки – зачароване село,
Село моєї неньки -України,
Рідним завжди для нас воно було,
Постійно в серці кожної родини.

Приспів:

Шануєм перших вільних козаків,
Ту шану покоління зберігають,
І славних Яковенків, Близнюків,
Засновників села всі пам'ятають.

Приспів:

Зміст

П о е з і я

Відлуння струн душі.....	6
Мое село.....	7
А літа қудись вдаль відлетіли.....	8
Наша земля.....	9
Ні, не забув	10
Батьківський мій краю.....	11
Мое дитинство.....	14

Обірвані струни душі

Ріка життя	17
Сумує серце, не співає.....	18
У моєму серці ти живеш	19
Не можу – бо тебе немає.....	20
Сон	21
Великдень.....	22
Не побажаю я ні кому.....	23
Даруйте квіти коханим при житті.....	24
Тебе на небі бачу.....	25
Я ж для вас вино готувала.....	26
Чому?.....	27
А чи буде те краще?.....	28
Я іду	29
Сповідь.....	30
Згоріло все.....	31
Цим живу	32
Телефонуй... Буду чекати.....	33
Прости мені, городе мій.....	34
Не докопав.....	35
Не та хода.....	36
Постукало серце.....	37
Совість.....	38

Відлуння

Врода і краса.....	40
Весна.....	41
Літо.....	43
Осінь.....	45
Зима.....	46
І вранішня зоря прийдешній день віщує.....	49
Новий рік.....	50
Заметіль.....	51

Стрітення.....	52
Дуб крислатий	53
День минув.....	54
Небо.....	55
Нам зозуля у гаю кувала.....	56
Липоводолинське земляцтво в Сумах.....	58
Липоводолинцям.....	59
Древній Ромен.....	60
Суми.....	62
Сумщина.....	64
Щось змінилось.....	65
Незначна провина.....	67
Стояла хата	68
Святковий день.....	70
Не писали ми долі собі.....	71
Гріє промінь тепле слово.....	72
Древнє придання.....	73
Багаття можна розпалити.....	74
Розмова з другом.....	75
Однокласникам.....	76
Старість – не радість.....	77
Добро і зло.....	78
Не засмічуй джерело.....	79
Яблуко.від яблуні.....	80
Так буває у людей.....	81
Костянтину Росіну.....	82
Северину В.М.....	83
Очерет і осока.....	84

Сатира. Гумор. Різне.

Наша біда	85
Вибори 1	86
Вибори 2	87
Вибори 3	88
Вибори по-столичному.....	90
Кого обираємо?.....	91
Активістки.....	94
Хто ми такі?.....	95
Коли ми станем краще жити?.....	97
Зірки і дірки.....	99
Сучі діти.....	101
Сучасні мухи.....	102
Не кожному те дано.....	105
Бджоли і мухи.....	106

Віє вітер змін.....	107
Якщо твої недоліки.....	107
Коли сваришся ти з дурнем.....	107
Чесні кажуть чесно правду.....	108
Щоб успіх мати.....	108
Губерній у нас немає.....	109
Такі є люди по життю.....	109
Проповідник	110
Борітесь за волю.....	111
Правда і сила.....	111
Батьки для нас все будували.....	112
Робити потрібно прозоро	113
Закони?.....	114
Де правда, незбагне	114
Мудрість народну пам'ятай	114
I не подасть ніхто вже руку	115
В одному місті.....	116
Обираємо до влади	116
Всього у житті пізнати не можна	117
Вік учись	117
Сидів у парку, відпочивав.....	118
Серед людей – людей стає все менше.....	119
Не варто.....	120
Знаємо.....	120
Куди летите?	121
А ми плювали й плюємо	122
Чому ж не приміняємо?	123
Кожен із нас спостерігав	124
Знаємо всі	124
Завжди пам'ятай	125
Ніколи дурня не хвали	125
Є і такі.....	125
Зле слово.....	126
Красиво.....	126
Пророк.....	127
Кажуть.....	127
Письменник і майстер-тесля.....	128
Кожен знає.....	129
Щоб інших вчити.....	129
У наше складне життя	129
Успіхів своїх не виставляй.....	130
У житті так є.....	130
Розмова у магазині.....	131
Зустріч сватів.....	132

Звичка.....	133
Скільки тієї зими.....	133
Кожному – своє.....	134
Покупці ще є.....	135
Порада.....	136
Як змінити життя?.....	136
Що таке талант?.....	137
Про вітер.....	138
Останній дурень.....	139
Підслухане.....	139
Доповнення до написаного І.Я.Франком.....	140
Помело.....	140
Час вимагає	141
Не та дорога	142
Ми є люди	143
Чому до влади так біжать.....	144
Щоб порядок навести.....	145
Атрибут культури.....	146
Забулося, пройшло	147
Що маємо, те й маємо.....	148
Ми увібрали у собі.....	149
Кандидат у депутати.....	150
Важко вибрати дружину.....	151
Скарга.....	152
Як банку відкривати.....	153
У чому Космосу краса?.....	154
Запах парфумів.....	155
Пригадала.....	156
Фінансова стабільність.....	157
Коли зривати яблука?.....	158
Приснилося Іванові.....	159
У храмі Святого Іоанна.....	160
Мені не в той бік.....	162
Скільки заробляє чоловік?.....	163
Клин клином вибивають.....	164
Фальшиві купюри.....	165
Почитай мені, внучко.....	166
Сюрприз.....	167
Немає сили.....	168
Хто із вас тупий?.....	169
Що на подвиг спонукало?.....	171
Не все пізнав.....	172
На уроці малювання.....	175
Двадцять літ тому.....	176

Немає терпіння.....	177
З рибалки.....	178
Модні слова	179
А напис не стирається.....	180
Коли товкти у ступі воду.....	181
Поглянь на Карпати.....	182
На полюванні.....	183
Як себе нам величати?.....	186
А для людей і не свиснуть.....	188
Сучасні Щуки, Лебеді і Раки.....	189
Зайвий клопіт (Рот).....	191
Артур Сміття.....	192
А ти святкуєш	193
Що змінилося? Забули	194
Не віддам.....	196
Ні, я засміявся.....	197
Сусід.....	198
Порада лікаря.....	199
Білявки.....	200
Сучасна байка	201
Знайшов вихід	204
Цікаво знати	205
У тролейбусі.....	206
Фото для роздумів	207
Поглянь на себе.....	208
Не видно.....	209
Вони ростуть.....	209
Допоки дзеркало винити?	210
<i>Додаток</i> . Ноти пісні «Мое село».....	211
Пісня про село Підставки.....	212

Літературно-художнє видання

КЛИМОВ ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

Відлуння струн душі Українською мовою

Поезія, сатира, гумор

За редакцією автора.

Дизайн, художнє оформлення та верстка автора.
Фотоматеріали, фотопропозиції художніх робіт
з власного архіву автора.

Здано до друку 12.05.2016. Підписано до друку 06.06.2016.
Формат 60 x 84 /16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн.-друк. аркушів 11,3. Обл-вид. арк.7,5.
Наклад 100. Ціна договірна. Вид. № 01/16.

Видавець: Видавництво «Ярославна». Україна, 40011 м. Суми,
вул. Горького, 2, 050-08580-30. Свідоцтво серія ДК № 332
від 09.02.2001 р., видане Державним комітетом інформаційної
політики, телебачення та радіомовлення України.
Віддруковано: ПП «СВІТ ДРУКУ», Україна, м. Суми,
вул. Троїцька, 17. Тел. (0542) 252-108.

***

